

॥ ऋग्वेदः वैदिकस्वरविरहितः मण्डलं ३ ॥

सोमस्य मा तवसं वक्ष्यन्ते वह्निं चकर्थं विदथे यजध्वै ।
देवाँ अच्छा दीद्यद्युञ्जे अद्रिं शमाये अग्ने तन्वं जुषस्व ॥ ३.००१.०१
प्राञ्चं यज्ञं चकृम वर्धतां गीः समिद्धिरग्निं नमसा दुवस्यन् ।
दिवः शशासुर्विदथा कवीनां गृत्साय चित्तवसे गातुमीषुः ॥ ३.००१.०२
मयो दधे मेधिरः पूतदक्षो दिवः सुबन्धुर्जनुषा पृथिव्याः ।
अविन्दन्नु दर्शतमप्स्वन्तर्देवासो अग्निमपसि स्वसृणाम् ॥ ३.००१.०३
अवर्धयन्सुभगं सप्त यहीः श्वेतं जज्ञानमरुषं महित्वा ।
शिशुं न जातमभ्यारुरश्वा देवासो अग्निं जनिमन्वपुष्यन् ॥ ३.००१.०४
शुक्रेभिरङ्गैः रज आततन्वान्क्रतुं पुनानः कविभिः पवित्रैः ।
शोचिर्वसानः पर्यायुरपां श्रियो मिमीते बृहतीरनूनाः ॥ ३.००१.०५
वव्राजा सीमनदतीरदब्धा दिवो यहीरवसाना अनग्नाः ।
सना अत्र युवतयः सयोनीरेकं गर्भं दधिरे सप्त वाणीः ॥ ३.००१.०६
स्तीर्णा अस्य संहतो विश्वरूपा घृतस्य योनौ स्रवथे मधूनाम् ।
अस्थुरत्र धेनवः पिन्वमाना मही दस्मस्य मातरा समीची ॥ ३.००१.०७
बभ्राणः सूनो सहसो व्यद्यौद्धानः शुक्रा रभसा वपूंषि ।
श्रोतन्ति धारा मधुनो घृतस्य वृषा यत्र वावृधे काव्येन ॥ ३.००१.०८
पितुश्चिद्धर्जनुषा विवेद व्यस्य धारा असृजद्वि धेनाः ।
गुहा चरन्तं सखिभिः शिवेभिर्दिवो यहीभिर्न गुहा बभूव ॥ ३.००१.०९
पितुश्च गर्भं जनितुश्च बभ्रे पूर्वीरको अधयत्पीप्यानाः ।
वृष्णे सपत्नी शुचये सबन्धू उभे अस्मै मनुष्ये नि पाहि ॥ ३.००१.१०
उरौ महौ अनिबाधे ववर्धापो अग्निं यशसः सं हि पूर्वीः ।
ऋतस्य योनावशयद्मूना जामीनामग्निरपसि स्वसृणाम् ॥ ३.००१.११

अक्रो न बभ्रिः समिथे महीनां दिदृक्षेयः सूनवे भाऋजीकः।
 उदुस्त्रिया जनिता यो जजानापां गर्भो नृतमो यहो अग्निः ॥ ३.००१.१२
 अपां गर्भं दर्शतमोषधीनां वना जजान सुभगा विरूपम्।
 देवासश्चिन्मनसा सं हि जग्मुः पनिष्ठं जातं तवसं दुवस्यन् ॥ ३.००१.१३
 बृहन्त इन्द्रानवो भाऋजीकमग्निं सचन्त विद्युतो न शुक्राः।
 गुहेव वृद्धं सदसि स्वे अन्तरपार ऊर्वे अमृतं दुहानाः ॥ ३.००१.१४
 ईळे च त्वा यजमानो हविर्भिरीळे सखित्वं सुमतिं निकामः।
 देवैरवो मिमीहि सं जरित्रे रक्षा च नो दम्येभिरनीकैः ॥ ३.००१.१५
 उपक्षेतारस्तव सुप्रणीतेऽग्ने विश्वानि धन्या दधानाः।
 सुरेतसा श्रवसा तुञ्जमाना अभि ष्याम पृतनार्यूरदेवान् ॥ ३.००१.१६
 आ देवानामभवः केतुरग्ने मन्द्रो विश्वानि काव्यानि विद्वान्।
 प्रति मर्ताँ अवासयो दमूना अनु देवान्प्रथिरो यासि साधन् ॥ ३.००१.१७
 नि दुरोणे अमृतो मर्त्यानां राजा ससाद विदथानि साधन्।
 घृतप्रतीक उर्विया व्यद्यौदग्निर्विश्वानि काव्यानि विद्वान् ॥ ३.००१.१८
 आ नो गहि सख्येभिः शिवेभिर्महान्महीभिरूतिभिः सरण्यन्।
 अस्मे रयिं बहुलं संतरुत्रं सुवाचं भागं यशसं कृधी नः ॥ ३.००१.१९
 एता ते अग्ने जनिमा सनानि प्र पूर्व्याय नूतनानि वोचम्।
 महान्ति वृष्णे सवना कृतेमा जन्मञ्जन्मन्निहितो जातवेदाः ॥ ३.००१.२०
 जन्मञ्जन्मन्निहितो जातवेदा विश्वामित्रेभिरिध्यते अजस्रः।
 तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम ॥ ३.००१.२१
 इमं यज्ञं सहसावन्त्वं नो देवत्रा धेहि सुक्रतो रराणः।
 प्र यंसि होतर्बृहतीरिषो नोऽग्ने महि द्रविणमा यजस्व ॥ ३.००१.२२
 इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।
 स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.००१.२३

वैश्वानराय धिषणामृतावृधे घृतं न पूतमग्रये जनामसि ।
 द्विता होतारं मनुषश्च वाघतो धिया रथं न कुलिशः समृण्वति ॥ ३.००२.०१
 स रोचयज्जनुषा रोदसी उभे स मात्रोरभवत्पुत्र ईड्यः ।
 हव्यवाळग्रिरजरश्चनोहितो दूळभो विशामतिथिर्विभावसुः ॥ ३.००२.०२
 क्रत्वा दक्षस्य तरुषो विधर्मणि देवासो अग्निं जनयन्त चित्तिभिः ।
 रुरुचानं भानुना ज्योतिषा महामत्यं न वाजं सनिष्यन्नप ब्रुवे ॥ ३.००२.०३
 आ मन्द्रस्य सनिष्यन्तो वरेण्यं वृणीमहे अह्यं वाजमृग्मियम् ।
 रातिं भृगूणामुशिजं कविक्रतुमग्निं राजन्तं दिव्येन शोचिषा ॥ ३.००२.०४
 अग्निं सुम्नाय दधिरे पुरो जना वाजश्रवसमिह वृक्तबर्हिषः ।
 यतस्रुचः सुरुचं विश्वदेव्यं रुद्रं यज्ञानां साधदिष्टिमपसाम् ॥ ३.००२.०५
 पावकशोचे तव हि क्षयं परि होतर्यज्ञेषु वृक्तबर्हिषो नरः ।
 अग्ने दुव इच्छमानास आप्यमुपासते द्रविणं धेहि तेभ्यः ॥ ३.००२.०६
 आ रोदसी अपृणदा स्वर्महज्जातं यदेनमपसो अधारयन् ।
 सो अध्वराय परि णीयते कविरत्यो न वाजसातये चनोहितः ॥ ३.००२.०७
 नमस्यत हव्यदातिं स्वध्वरं दुवस्यत दम्यं जातवेदसम् ।
 रथीरृतस्य बृहतो विचर्षणिरग्निर्देवानामभवत्पुरोहितः ॥ ३.००२.०८
 तिस्रो यह्वस्य समिधः परिज्मनोऽग्नेरपुनन्नुशिजो अमृत्यवः ।
 तासामेकामदधुर्मर्त्ये भुजमु लोकमु द्वे उप जामिमीयतुः ॥ ३.००२.०९
 विशां कविं विशपतिं मानुषीरिषः सं सीमकृण्वन्स्वधितिं न तेजसे ।
 स उद्वतो निवतो याति वेविषत्स गर्भमेषु भुवनेषु दीधरत् ॥ ३.००२.१०
 स जिन्वते जठरेषु प्रजज्ञिवान्वृषा चित्रेषु नानदन्न सिंहः ।
 वैश्वानरः पृथुपाजा अमर्त्यो वसु रत्ना दयमानो वि दाशुषे ॥ ३.००२.११
 वैश्वानरः प्रत्नथा नाकमारुहद्विवस्पृष्टं भन्दमानः सुमन्मभिः ।

स पूर्ववज्जनयञ्जन्तवे धनं समानमज्जं पर्येति जागृविः ॥ ३.००२.१२
ऋतावानं यज्ञियं विप्रमुक्थ्यमा यं दधे मातरिश्वा दिवि क्षयम्।
तं चित्रयामं हरिकेशमीमहे सुदीतिमग्निं सुविताय नव्यसे ॥ ३.००२.१३
शुचिं न यामन्निषिरं स्वर्दशं केतुं दिवो रोचनस्थामुषर्बुधम्।
अग्निं मूर्धानं दिवो अप्रतिष्कृतं तमीमहे नमसा वाजिनं बृहत् ॥ ३.००२.१४
मन्द्रं होतारं शुचिमद्वयाविनं दमूनसमुक्थ्यं विश्वचर्षणिम्।
रथं न चित्रं वपुषाय दर्शतं मनुर्हितं सदमिद्राय ईमहे ॥ ३.००२.१५

वैश्वानराय पृथुपाजसे विपो रत्ना विधन्त धरुणेषु गातवे।
अग्निर्हि देवाँ अमृतो दुवस्यत्यथा धर्माणि सनता न दूदुषत् ॥ ३.००३.०१
अन्तर्द्रुतो रोदसी दस्म ईयते होता निषत्तो मनुषः पुरोहितः।
क्षयं बृहन्तं परि भूषति द्युभिर्देवेभिरग्निरिषितो धियावसुः ॥ ३.००३.०२
केतुं यज्ञानां विदथस्य साधनं विप्रासो अग्निं महयन्त चित्तिभिः।
अपांसि यस्मिन्नधि संदधुर्गिरस्तस्मिन्सुम्नानि यजमान आ चके ॥ ३.००३.०३
पिता यज्ञानामसुरो विपश्चितां विमानमग्निर्वयुनं च वाघताम्।
आ विवेश रोदसी भूरिवर्षसा पुरुप्रियो भन्दते धामभिः कविः ॥ ३.००३.०४
चन्द्रमग्निं चन्द्ररथं हरिव्रतं वैश्वानरमप्सुषदं स्वर्विदम्।
विगाहं तूर्णिं तविषीभिरावृतं भूर्णिं देवास इह सुश्रियं दधुः ॥ ३.००३.०५
अग्निर्देवेभिर्मनुषश्च जन्तुभिस्तन्वानो यज्ञं पुरुपेशसं धिया।
रथीरन्तरीयते साधदिष्टिभिर्जीरो दमूना अभिशस्तिचातनः ॥ ३.००३.०६
अग्ने जरस्व स्वपत्य आयुन्यूर्जा पिन्वस्व समिषो दिदीहि नः।
वयांसि जिन्व बृहतश्च जागृव उशिग्देवानामसि सुक्रतुर्विपाम् ॥ ३.००३.०७
विशपतिं यह्वमतिथिं नरः सदा यन्तारं धीनामुशिजं च वाघताम्।
अध्वराणां चेतनं जातवेदसं प्र शंसन्ति नमसा जूतिभिर्वृधे ॥ ३.००३.०८

विभावा देवः सुरणः परि क्षितीरग्निर्बभूव शवसा सुमद्रथः।
तस्य व्रतानि भूरिपोषिणो वयमुप भूषेम दम आ सुवृक्तिभिः ॥ ३.००३.०९
वैश्वानर तव धामान्या चके येभिः स्वर्विदभवो विचक्षण।
जात आपृणो भुवनानि रोदसी अग्ने ता विश्वा परिभूरसि त्मना ॥ ३.००३.१०
वैश्वानरस्य दंसनाभ्यो बृहदरिणादेकः स्वपस्यया कविः।
उभा पितरा महयन्नजायताग्निर्द्यावापृथिवी भूरिरेतसा ॥ ३.००३.११

समित्समित्सुमना बोध्यस्मे शुचाशुचा सुमतिं रासि वस्वः।
आ देव देवान्यजथाय वक्षि सखा सखीन्सुमना यक्ष्यग्ने ॥ ३.००४.०१
यं देवासस्त्रिरहन्नायजन्ते दिवेदिवे वरुणो मित्रो अग्निः।
सेमं यज्ञं मधुमन्तं कृधी नस्तनूनपाद्घृतयोनिं विधन्तम् ॥ ३.००४.०२
प्र दीधितिर्विश्ववारा जिगाति होतारमिळः प्रथमं यजध्वै।
अच्छा नमोभिर्वृषभं वन्दध्वै स देवान्यक्षदिषितो यजीयान् ॥ ३.००४.०३
ऊर्ध्वो वां गातुरध्वरे अकार्यूर्ध्वा शोचीषि प्रस्थिता रजांसि।
दिवो वा नाभा न्यसादि होता स्तृणीमहि देवव्यचा वि बर्हिः ॥ ३.००४.०४
सप्त होत्राणि मनसा वृणाना इन्वन्तो विश्वं प्रति यन्नृतेन।
नृपेशसो विदथेषु प्र जाता अभीमं यज्ञं वि चरन्त पूर्वीः ॥ ३.००४.०५
आ भन्दमाने उषसा उपाके उत स्मयेते तन्वा विरूपे।
यथा नो मित्रो वरुणो जुजोषदिन्द्रो मरुत्वाँ उत वा महोभिः ॥ ३.००४.०६
दैव्या होतारा प्रथमा न्यृञ्जे सप्त पृक्षासः स्वधया मदन्ति।
ऋतं शंसन्त ऋतमित्त आहुरनु व्रतं व्रतपा दीध्यानाः ॥ ३.००४.०७
आ भारती भारतीभिः सजोषा इळा देवैर्मनुष्येभिरग्निः।
सरस्वती सारस्वतेभिरर्वाक्तिस्रो देवीर्बर्हिरिदं सदन्तु ॥ ३.००४.०८
तन्नस्तुरीपमध पोषयित्नु देव त्वष्टृर्वि रराणः स्यस्व।

यतो वीरः कर्मण्यः सुदक्षो युक्तग्रावा जायते देवकामः ॥ ३.००४.०९
वनस्पतेऽव सृजोप देवानग्निर्हविः शमिता सूदयाति।
सेदु होता सत्यतरो यजाति यथा देवानां जनिमानि वेद ॥ ३.००४.१०
आ याह्यग्ने समिधानो अर्वाङ्ङिन्द्रेण देवैः सरथं तुरेभिः।
बर्हिर्न आस्तामदितिः सुपुत्रा स्वाहा देवा अमृता मादयन्ताम् ॥ ३.००४.११

प्रत्यग्निरुषसश्चेकितानोऽबोधि विप्रः पदवीः कवीनाम्।
पृथुपाजा देवयद्भिः समिद्धोऽप द्वारा तमसो वह्निरावः ॥ ३.००५.०१
प्रेद्धग्निर्वावृधे स्तोमेभिर्गीर्भिः स्तोतृणां नमस्य उक्थैः।
पूर्वीरृतस्य संदृशश्चकानः सं दूतो अद्यौदुषसो विरोके ॥ ३.००५.०२
अधाय्यग्निर्मनुषीषु विक्ष्वपां गर्भो मित्र ऋतेन साधन्।
आ हर्यतो यजतः सान्वस्थादभूदु विप्रो हव्यो मतीनाम् ॥ ३.००५.०३
मित्रो अग्निर्भवति यत्समिद्धो मित्रो होता वरुणो जातवेदाः।
मित्रो अध्वर्युरिषिरो दमूना मित्रः सिन्धूनामुत पर्वतानाम् ॥ ३.००५.०४
पाति प्रियं रिपो अग्रं पदं वेः पाति यहश्चरणं सूर्यस्य।
पाति नाभा सप्तशीर्षाणमग्निः पाति देवानामुपमादमृष्वः ॥ ३.००५.०५
ऋभुश्चक्र ईड्यं चारु नाम विश्वानि देवो वयुनानि विद्वान्।
ससस्य चर्म घृतवत्पदं वेस्तदिदग्नी रक्षत्यप्रयुच्छन् ॥ ३.००५.०६
आ योनिमग्निर्घृतवन्तमस्थात्पृथुप्रगाणमुशन्तमुशानः।
दीद्यानः शुचिरृष्वः पावकः पुनःपुनर्मातरा नव्यसी कः ॥ ३.००५.०७
सद्यो जात ओषधीभिर्ववक्षे यदी वर्धन्ति प्रस्वो घृतेन।
आप इव प्रवता शुम्भमाना उरुष्यदग्निः पित्रोरुपस्थे ॥ ३.००५.०८
उदु ष्टुतः समिधा यह्वो अद्यौद्वर्ष्मन्दिवो अधि नाभा पृथिव्याः।
मित्रो अग्निरीड्यो मातरिश्वा दूतो वक्षद्यजथाय देवान् ॥ ३.००५.०९

उदस्तम्भीत्समिधा नाकमृष्वोऽग्निर्भवन्नृत्तमो रोचनानाम्।

यदी भृगुभ्यः परि मातरिश्वा गुहा सन्तं हव्यवाहं समीधे ॥ ३.००५.१०

इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।

स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.००५.११

प्र कारवो मनना वच्यमाना देवद्रीचीं नयत देवयन्तः।

दक्षिणावाड्वाजिनी प्राच्येति हविर्भरन्त्यग्नये घृताची ॥ ३.००६.०१

आ रोदसी अपृणा जायमान उत प्र रिक्था अध नु प्रयज्यो।

दिवश्चिदग्ने महिना पृथिव्या वच्यन्तां ते वह्नयः सप्तजिह्वाः ॥ ३.००६.०२

द्यौश्च त्वा पृथिवी यज्ञियासो नि होतारं सादयन्ते दमाय।

यदी विशो मानुषीर्देवयन्तीः प्रयस्वतीरीळते शुक्रमर्चिः ॥ ३.००६.०३

महान्सधस्थे ध्रुव आ निषत्तोऽन्तर्द्वावा माहिने हर्यमाणः।

आस्क्रे सपत्नी अजरे अमृक्ते सबर्दुघे उरुगायस्य धेनू ॥ ३.००६.०४

व्रता ते अग्ने महतो महानि तव क्रत्वा रोदसी आ ततन्थ।

त्वं दूतो अभवो जायमानस्त्वं नेता वृषभ चर्षणीनाम् ॥ ३.००६.०५

ऋतस्य वा केशिना योग्याभिर्घृतस्रुवा रोहिता धुरि धिष्व।

अथा वह देवान्देव विश्वान्स्वध्वरा कृणुहि जातवेदः ॥ ३.००६.०६

दिवश्चिदा ते रुचयन्त रोका उषो विभातीरनु भासि पूर्वीः।

अपो यदग्न उशधग्वनेषु होतुर्मन्द्रस्य पनयन्त देवाः ॥ ३.००६.०७

उरौ वा ये अन्तरिक्षे मदन्ति दिवो वा ये रोचने सन्ति देवाः।

ऊमा वा ये सुहवासो यजत्रा आयेमिरे रथ्यो अग्ने अश्वाः ॥ ३.००६.०८

ऐभिरग्ने सरथं याह्यर्वाङ्नानारथं वा विभवो ह्यश्वाः।

पत्नीवतस्त्रिंशतं त्रींश्च देवाननुष्वधमा वह मादयस्व ॥ ३.००६.०९

स होता यस्य रोदसी चिदुर्वी यज्ञं यज्ञमभि वृधे गृणीतः।

प्राची अध्वरेव तस्थतुः सुमेके ऋतावरी ऋतजातस्य सत्ये ॥ ३.००६.१०
इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।
स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.००६.११

प्र य आरुः शितिपृष्ठस्य धासेरा मातरा विविशुः सप्त वाणीः।
परिक्षिता पितरा सं चरेते प्र सस्राति दीर्घमायुः प्रयक्षे ॥ ३.००७.०१
दिवक्षसो धेनवो वृष्णो अश्वा देवीरा तस्थौ मधुमद्वहन्तीः।
ऋतस्य त्वा सदसि क्षेमयन्तं पर्येका चरति वर्तिनिं गौः ॥ ३.००७.०२
आ सीमरोहत्सुयमा भवन्तीः पतिश्चिकित्वात्रयिविद्रयीणाम्।
प्र नीलपृष्ठो अतसस्य धासेस्ता अवासयत्पुरुधप्रतीकः ॥ ३.००७.०३
महि त्वाष्ट्रमूर्जयन्तीरजुर्यं स्तभूयमानं वहतो वहन्ति।
व्यङ्गेभिर्दिद्युतानः सधस्थ एकामिव रोदसी आ विवेश ॥ ३.००७.०४
जानन्ति वृष्णो अरुषस्य शेवमुत ब्रध्नस्य शासने रणन्ति।
दिवोरुचः सुरुचो रोचमाना इळा येषां गण्या माहिना गीः ॥ ३.००७.०५
उतो पितृभ्यां प्रविदानु घोषं महो महद्भ्र्यामनयन्त शूषम्।
उक्षा ह यत्र परि धानमक्तोरनु स्वं धाम जरितुर्ववक्ष ॥ ३.००७.०६
अध्वर्युभिः पञ्चभिः सप्त विप्राः प्रियं रक्षन्ते निहितं पदं वेः।
प्राञ्चो मदन्त्युक्षणो अजुर्या देवा देवानामनु हि व्रता गुः ॥ ३.००७.०७
दैव्या होतारा प्रथमा न्यृञ्जे सप्त पृक्षासः स्वधया मदन्ति।
ऋतं शंसन्त ऋतमित्त आहुरनु व्रतं व्रतपा दीध्यानाः ॥ ३.००७.०८
वृषायन्ते महे अत्याय पूर्वीर्वृष्णे चित्राय रश्मयः सुयामाः।
देव होतर्मन्द्रतरश्चिकित्वान्महो देवान्रोदसी एह वक्षि ॥ ३.००७.०९
पृक्षप्रयजो द्रविणः सुवाचः सुकेतव उषसो रेवदूषुः।
उतो चिदग्ने महिना पृथिव्याः कृतं चिदेनः सं महे दशस्य ॥ ३.००७.१०

इळामग्रे पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।

स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्रे सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.००७.११

अञ्जन्ति त्वामध्वरे देवयन्तो वनस्पते मधुना दैव्येन।

यदूर्ध्वस्तिष्ठा द्रविणेह धत्ताद्यद्वा क्षयो मातुरस्या उपस्थे ॥ ३.००८.०१

समिद्धस्य श्रयमाणः पुरस्ताद्ब्रह्म वन्वानो अजरं सुवीरम्।

आरे अस्मदमतिं बाधमान उच्छ्रयस्व महते सौभगाय ॥ ३.००८.०२

उच्छ्रयस्व वनस्पते वर्षन्पृथिव्या अधि।

सुमिती मीयमानो वर्चो धा यज्ञवाहसे ॥ ३.००८.०३

युवा सुवासाः परिवीत आगात्स उ श्रेयान्भवति जायमानः।

तं धीरासः कवय उन्नयन्ति स्वाध्यो मनसा देवयन्तः ॥ ३.००८.०४

जातो जायते सुदिनत्वे अह्नां समर्य आ विदथे वर्धमानः।

पुनन्ति धीरा अपसो मनीषा देवया विप्र उदियति वाचम् ॥ ३.००८.०५

यान्वो नरो देवयन्तो निमिम्युर्वनस्पते स्वधितिर्वा ततक्ष।

ते देवासः स्वरवस्तस्थिवांसः प्रजावदस्मे दिधिषन्तु रत्नम् ॥ ३.००८.०६

ये वृक्णासो अधि क्षमि निमितासो यतस्रुचः।

ते नो व्यन्तु वार्यं देवत्रा क्षेत्रसाधसः ॥ ३.००८.०७

आदित्या रुद्रा वसवः सुनीथा द्यावाक्षामा पृथिवी अन्तरिक्षम्।

सजोषसो यज्ञमवन्तु देवा ऊर्ध्वं कृण्वन्त्वध्वरस्य केतुम् ॥ ३.००८.०८

हंसा इव श्रेणिशो यतानाः शुक्रा वसानाः स्वरवो न आगुः।

उन्नीयमानाः कविभिः पुरस्ताद्देवा देवानामपि यन्ति पाथः ॥ ३.००८.०९

शृङ्गाणीवेच्छृङ्गिणां सं ददृश्रे चषालवन्तः स्वरवः पृथिव्याम्।

वाघन्द्रिर्वा विहवे श्रोषमाणा अस्माँ अवन्तु पृतनाज्येषु ॥ ३.००८.१०

वनस्पते शतवल्शो वि रोह सहस्रवल्शा वि वयं रुहेम।

यं त्वामयं स्वधितिस्तेजमानः प्रणिनाय महते सौभगाय ॥ ३.००८.११

सखायस्त्वा ववृमहे देवं मर्तास ऊतये ।

अपां नपातं सुभगं सुदीदितिं सुप्रतूर्तिमनेहसम् ॥ ३.००९.०१

कायमानो वना त्वं यन्मातृरजगन्नपः ।

न तत्ते अग्ने प्रमृषे निवर्तनं यद्दूरे सन्निहाभवः ॥ ३.००९.०२

अति तृष्टं ववक्षिथाथैव सुमना असि ।

प्रप्रान्ये यन्ति पर्यन्य आसते येषां सख्ये असि श्रितः ॥ ३.००९.०३

ईयिवांसमति स्निधः शश्वतीरति सश्वतः ।

अन्वीमविन्दन्निचिरासो अद्रुहोऽप्सु सिंहमिव श्रितम् ॥ ३.००९.०४

ससृवांसमिव त्मनाग्निमित्था तिरोहितम् ।

ऐनं नयन्मातरिश्वा परावतो देवेभ्यो मथितं परि ॥ ३.००९.०५

तं त्वा मर्ता अगृभ्णत देवेभ्यो हव्यवाहन ।

विश्वान्यद्यज्ञाँ अभिपासि मानुष तव क्रत्वा यविष्ठय ॥ ३.००९.०६

तद्भद्रं तव दंसना पाकाय चिच्छदयति ।

त्वां यदग्ने पशवः समासते समिद्धमपिशर्वरे ॥ ३.००९.०७

आ जुहोता स्वध्वरं शीरं पावकशोचिषम् ।

आशुं दूतमजिरं प्रत्नमीड्यं श्रुष्टी देवं सपर्यत ॥ ३.००९.०८

त्रीणि शता त्री सहस्राण्यग्निं त्रिंशच्च देवा नव चासपर्यन् ।

औक्षन्धृतैरस्तृणन्बर्हिरस्मा आदिद्धोतारं न्यसादयन्त ॥ ३.००९.०९

त्वामग्ने मनीषिणः सम्राजं चर्षणीनाम् ।

देवं मर्तास इन्धते समध्वरे ॥ ३.०१०.०१

त्वां यज्ञेष्वृत्विजमग्ने होतारमीळते ।

गोपा ऋतस्य दीदिहि स्वे दमे ॥ ३.०१०.०२
स घा यस्ते ददाशति समिधा जातवेदसे।
सो अग्ने धत्ते सुवीर्यं स पुष्यति ॥ ३.०१०.०३
स केतुरध्वराणामग्निर्देवेभिरा गमत्।
अञ्जानः सप्त होतृभिर्हविष्मते ॥ ३.०१०.०४
प्र होत्रे पूर्वं वचोऽग्नये भरता बृहत्।
विपां ज्योतींषि बिभ्रते न वेधसे ॥ ३.०१०.०५
अग्निं वर्धन्तु नो गिरो यतो जायत उक्थ्यः।
महे वाजाय द्रविणाय दर्शतः ॥ ३.०१०.०६
अग्ने यजिष्ठो अध्वरे देवान्देवयते यज।
होता मन्द्रो वि राजस्यति सिधः ॥ ३.०१०.०७
स नः पावक दीदिहि द्युमदस्मे सुवीर्यम्।
भवा स्तोतृभ्यो अन्तमः स्वस्तये ॥ ३.०१०.०८
तं त्वा विप्रा विपन्यवो जागृवांसः समिन्धते।
हव्यवाहममर्त्यं सहोवृधम् ॥ ३.०१०.०९

अग्निर्होता पुरोहितोऽध्वरस्य विचर्षणिः।
स वेद यज्ञमानुषक् ॥ ३.०११.०१
स हव्यवाळमर्त्यं उशिगदूतश्चनोहितः।
अग्निर्धिया समृण्वति ॥ ३.०११.०२
अग्निर्धिया स चेतति केतुर्यज्ञस्य पूर्वं।
अर्थं ह्यस्य तरणि ॥ ३.०११.०३
अग्निं सूनुं सनश्रुतं सहसो जातवेदसम्।
वह्निं देवा अकृण्वत ॥ ३.०११.०४

अदाभ्यः पुरएता विशामग्निर्मानुषीणाम्।
तूर्णी रथः सदा नवः ॥ ३.०११.०५
साह्वान्विश्वा अभियुजः क्रतुर्देवानाममृक्तः।
अग्निस्तुविश्रवस्तमः ॥ ३.०११.०६
अभि प्रयांसि वाहसा दाक्ष्णँ अश्रोति मर्त्यः।
क्षयं पावकशोचिषः ॥ ३.०११.०७
परि विश्वानि सुधिताग्नेरश्याम मन्मभिः।
विप्रासो जातवेदसः ॥ ३.०११.०८
अग्ने विश्वानि वार्या वाजेषु सनिषामहे।
त्वे देवास एरिरे ॥ ३.०११.०९

इन्द्राग्नी आ गतं सुतं गीर्भिर्नभो वरेण्यम्।
अस्य पातं धियेषिता ॥ ३.०१२.०१
इन्द्राग्नी जरितुः सचा यज्ञो जिगाति चेतनः।
अया पातमिमं सुतम् ॥ ३.०१२.०२
इन्द्रमग्निं कविच्छदा यज्ञस्य जूत्या वृणे।
ता सोमस्येह तृम्पताम् ॥ ३.०१२.०३
तोशा वृत्रहणा हुवे सजित्वानापराजिता।
इन्द्राग्नी वाजसातमा ॥ ३.०१२.०४
प्र वामर्चन्त्युक्थिनो नीथाविदो जरितारः।
इन्द्राग्नी इष आ वृणे ॥ ३.०१२.०५
इन्द्राग्नी नवतिं पुरो दासपत्नीरधूनुतम्।
साकमेकेन कर्मणा ॥ ३.०१२.०६
इन्द्राग्नी अपसस्पर्युप प्र यन्ति धीतयः।

ऋतस्य पथ्या अनु॥ ३.०१२.०७

इन्द्राग्नी तविषाणि वां सधस्थानि प्रयांसि च।

युवोरपूर्य हितम्॥ ३.०१२.०८

इन्द्राग्नी रोचना दिवः परि वाजेषु भूषथः।

तद्वां चेति प्र वीर्यम्॥ ३.०१२.०९

प्र वो देवायाग्रये बर्हिष्ठमर्चास्मै।

गमद्देवेभिरा स नो यजिष्ठो बर्हिरा सदत्॥ ३.०१३.०१

ऋतावा यस्य रोदसी दक्षं सचन्त ऊतयः।

हविष्मन्तस्तमीळते तं सनिष्यन्तोऽवसे॥ ३.०१३.०२

स यन्ता विप्र एषां स यज्ञानामथा हि षः।

अग्निं तं वो दुवस्यत दाता यो वनिता मघम्॥ ३.०१३.०३

स नः शर्माणि वीतयेऽग्निर्यच्छतु शंतमा।

यतो नः पृष्णवद्वसु दिवि क्षितिभ्यो अप्स्वा॥ ३.०१३.०४

दीदिवांसमपूर्व्य वस्वीभिरस्य धीतिभिः।

ऋकाणो अग्निमिन्धते होतारं विशपतिं विशाम्॥ ३.०१३.०५

उत नो ब्रह्मन्नविष उक्थेषु देवहूतमः।

शं नः शोचा मरुद्वृधोऽग्ने सहस्रसातमः॥ ३.०१३.०६

नू नो रास्व सहस्रवत्तोकवत्पुष्टिमद्वसु।

दयुमदग्ने सुवीर्यं वर्षिष्ठमनुपक्षितम्॥ ३.०१३.०७

आ होता मन्द्रो विदथान्यस्थात्सत्यो यज्वा कवितमः स वेधाः।

विद्युद्रथः सहसस्पुत्रो अग्निः शोचिष्केशः पृथिव्यां पाजो अश्रेत्॥ ३.०१४.०१

अयामि ते नमउक्तिं जुषस्व ऋतावस्तुभ्यं चेतते सहस्वः।

विद्वाँ आ वक्षि विदुषो नि षत्सि मध्य आ बर्हिरूतये यजत्र ॥ ३.०१४.०२
द्रवतां त उषसा वाजयन्ती अग्ने वातस्य पथ्याभिरच्छ ।
यत्सीमञ्जन्ति पूर्वं हविर्भिरा वन्धुरेव तस्थतुर्दुरोणे ॥ ३.०१४.०३
मित्रश्च तुभ्यं वरुणः सहस्वोऽग्ने विश्वे मरुतः सुम्नमर्चन् ।
यच्छोचिषा सहसस्पुत्र तिष्ठा अभि क्षितीः प्रथयन्सूर्यो नृन् ॥ ३.०१४.०४
वयं ते अद्य ररिमा हि काममुत्तानहस्ता नमसोपसद्य ।
यजिष्ठेन मनसा यक्षि देवानस्त्रेधता मन्मना विप्रो अग्ने ॥ ३.०१४.०५
त्वद्धि पुत्र सहसो वि पूर्वेर्दिवस्य यन्त्यूतयो वि वाजाः ।
त्वं देहि सहस्रिणं रयिं नोऽद्रोघेण वचसा सत्यमग्ने ॥ ३.०१४.०६
तुभ्यं दक्ष कविक्रतो यानीमा देव मर्तासो अध्वरे अकर्म ।
त्वं विश्वस्य सुरथस्य बोधि सर्वं तदग्ने अमृत स्वदेह ॥ ३.०१४.०७

वि पाजसा पृथुना शोशुचानो बाधस्व द्विषो रक्षसो अमीवाः ।
सुशर्मणो बृहतः शर्मणि स्यामग्नेरहं सुहवस्य प्रणीतौ ॥ ३.०१५.०१
त्वं नो अस्या उषसो व्युष्टौ त्वं सूर उदिते बोधि गोपाः ।
जन्मेव नित्यं तनयं जुषस्व स्तोमं मे अग्ने तन्वा सुजात ॥ ३.०१५.०२
त्वं नृचक्षा वृषभानु पूर्वीः कृष्णास्वग्ने अरुषो वि भाहि ।
वसो नेषि च पर्षि चात्यंहः कृधी नो राय उशिजो यविष्ठ ॥ ३.०१५.०३
अषाळ्हो अग्ने वृषभो दिदीहि पुरो विश्वाः सौभगा संजिगीवान् ।
यज्ञस्य नेता प्रथमस्य पायोर्जातवेदो बृहतः सुप्रणीते ॥ ३.०१५.०४
अच्छिद्रा शर्म जरितः पुरूणि देवाँ अच्छा दीद्यानः सुमेधाः ।
रथो न सस्त्रिरभि वक्षि वाजमग्ने त्वं रोदसी नः सुमेके ॥ ३.०१५.०५
प्र पीपय वृषभ जिन्व वाजानग्ने त्वं रोदसी नः सुदोघे ।
देवेभिर्देव सुरुचा रुचानो मा नो मर्तस्य दुर्मतिः परि ष्ठात् ॥ ३.०१५.०६

इळामग्रे पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।

स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्रे सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.०१५.०७

अयमग्निः सुवीर्यस्येशे महः सौभगस्य।

राय ईशे स्वपत्यस्य गोमत ईशे वृत्रहथानाम् ॥ ३.०१६.०१

इमं नरो मरुतः सश्रुता वृधं यस्मिन्नायः शेवृधासः।

अभि ये सन्ति पृतनासु द्रुह्यो विश्वाहा शत्रुमादभुः ॥ ३.०१६.०२

स त्वं नो रायः शिशीहि मीढ्वो अग्ने सुवीर्यस्य।

तुविद्युम्न वर्षिष्ठस्य प्रजावतोऽनमीवस्य शुष्मिणः ॥ ३.०१६.०३

चक्रिर्यो विश्वा भुवनाभि सासहिश्चक्रिर्देवेष्वा दुवः।

आ देवेषु यतत आ सुवीर्य आ शंस उत नृणाम् ॥ ३.०१६.०४

मा नो अग्नेऽमतये मावीरतायै रीरधः।

मागोतायै सहसस्पुत्र मा निदेऽप द्वेषांस्या कृधि ॥ ३.०१६.०५

शग्धि वाजस्य सुभग प्रजावतोऽग्ने बृहतो अध्वरे।

सं राया भूयसा सृज मयोभुना तुविद्युम्न यशस्वता ॥ ३.०१६.०६

समिध्यमानः प्रथमानु धर्मा समक्तुभिरज्यते विश्ववारः।

शोचिष्केशो घृतनिर्णिक्पावकः सुयज्ञो अग्निर्यजथाय देवान् ॥ ३.०१७.०१

यथायजो होत्रमग्ने पृथिव्या यथा दिवो जातवेदश्चिकित्वान्।

एवानेन हविषा यक्षि देवान्मनुष्वद्यज्ञं प्र तिरेममद्य ॥ ३.०१७.०२

त्रीण्यायूंषि तव जातवेदस्तिस्त्र आजानीरुषसस्ते अग्ने।

ताभिर्देवानामवो यक्षि विद्वानथा भव यजमानाय शं योः ॥ ३.०१७.०३

अग्निं सुदीतिं सुदृशं गृणन्तो नमस्यामस्त्वेड्यं जातवेदः।

त्वां द्रुतमरतिं हव्यवाहं देवा अकृण्वन्नमृतस्य नाभिम् ॥ ३.०१७.०४

यस्त्वद्धोता पूर्वं अग्ने यजीयान्द्विता च सत्ता स्वधया च शम्भुः।
तस्यानु धर्मं प्र यजा चिकित्वोऽथ नो धा अध्वरं देववीतौ ॥ ३.०१७.०५

भवा नो अग्ने सुमना उपेतौ सखेव सख्ये पितरेव साधुः।
पुरुद्रुहो हि क्षितयो जनानां प्रति प्रतीचीर्दहतादरातीः ॥ ३.०१८.०१
तपो ष्वग्ने अन्तराँ अमित्रान्तापा शंसमररुषः परस्य।
तपो वसो चिकितानो अचित्तान्वि ते तिष्ठन्तामजरा अयासः ॥ ३.०१८.०२
इध्मेनाग्न इच्छमानो घृतेन जुहोमि हव्यं तरसे बलाय।
यावदीशे ब्रह्मणा वन्दमान इमां धियं शतसेयाय देवीम् ॥ ३.०१८.०३
उच्छोचिषा सहसस्पुत्रं स्तुतो बृहद्वयः शशमानेषु धेहि।
रेवदग्ने विश्वामित्रेषु शं योर्मर्मृज्मा ते तन्वं भूरि कृत्वः ॥ ३.०१८.०४
कृधि रत्नं सुसनितर्धनानां स घेदग्ने भवसि यत्समिद्धः।
स्तोतुर्दुरोणे सुभगस्य रेवत्सृप्रा करस्ना दधिषे वपूंषि ॥ ३.०१८.०५

अग्निं होतारं प्र वृणे मियेधे गृत्सं कविं विश्वविदममूरम्।
स नो यक्षदेवताता यजीयान्नाये वाजाय वनते मघानि ॥ ३.०१९.०१
प्र ते अग्ने हविष्मतीमियर्म्यच्छा सुद्युम्नां रातिनीं घृताचीम्।
प्रदक्षिणिदेवतातिमुराणः सं रातिभिर्वसुभिर्यज्ञमश्रेत् ॥ ३.०१९.०२
स तेजीयसा मनसा त्वोत उत शिक्ष स्वपत्यस्य शिक्षोः।
अग्ने रायो नृतमस्य प्रभूतौ भूयाम ते सुष्टुतयश्च वस्वः ॥ ३.०१९.०३
भूरीणि हि त्वे दधिरे अनीकाग्ने देवस्य यज्यवो जनासः।
स आ वह देवतातिं यविष्ठ शर्धो यदद्य दिव्यं यजासि ॥ ३.०१९.०४
यत्त्वा होतारमनजन्मियेधे निषादयन्तो यजथाय देवाः।
स त्वं नो अग्नेऽवितेह बोध्यधि श्रवांसि धेहि नस्तनूषु ॥ ३.०१९.०५

अग्निमुषसमश्विना दधिक्रां व्युष्टिषु हवते वह्निरुक्थैः।
सुज्योतिषो नः शृण्वन्तु देवाः सजोषसो अध्वरं वावशानाः॥ ३.०२०.०१
अग्ने त्री ते वाजिना त्री षधस्था तिस्रस्ते जिह्वा ऋतजात पूर्वीः।
तिस्र उ ते तन्वो देववातास्ताभिर्नः पाहि गिरो अप्रयुच्छन्॥ ३.०२०.०२
अग्ने भूरीणि तव जातवेदो देव स्वधावोऽमृतस्य नाम।
याश्च माया मायिनां विश्वमिन्व त्वे पूर्वीः संदधुः पृष्टबन्धो॥ ३.०२०.०३
अग्निर्नेता भग इव क्षितीनां दैवीनां देव ऋतुपा ऋतावा।
स वृत्रहा सनयो विश्ववेदाः पर्षद्विश्वाति दुरिता गृणन्तम्॥ ३.०२०.०४
दधिक्रामग्निमुषसं च देवीं बृहस्पतिं सवितारं च देवम्।
अश्विना मित्रावरुणा भगं च वसून्नुद्राँ आदित्याँ इह हुवे॥ ३.०२०.०५

इमं नो यज्ञममृतेषु धेहीमा हव्या जातवेदो जुषस्व।
स्तोकानामग्ने मेदसो घृतस्य होतः प्राशान प्रथमो निषद्य॥ ३.०२१.०१
घृतवन्तः पावक ते स्तोकाः श्रोतन्ति मेदसः।
स्वधर्मन्देववीतये श्रेष्ठं नो धेहि वार्यम्॥ ३.०२१.०२
तुभ्यं स्तोका घृतश्रुतोऽग्ने विप्राय सन्त्य।
ऋषिः श्रेष्ठः समिध्यसे यज्ञस्य प्राविता भव॥ ३.०२१.०३
तुभ्यं श्रोतन्त्यधिगो शचीवः स्तोकासो अग्ने मेदसो घृतस्य।
कविशस्तो बृहता भानुनागा हव्या जुषस्व मेधिर॥ ३.०२१.०४
ओजिष्ठं ते मध्यतो मेद उद्भृतं प्र ते वयं ददामहे।
श्रोतन्ति ते वसो स्तोका अधि त्वचि प्रति तान्देवशो विहि॥ ३.०२१.०५

अयं सो अग्निर्यस्मिन्सोममिन्द्रः सुतं दधे जठरे वावशानः।

सहस्रिणं वाजमत्यं न सप्तिं ससवान्सन्स्तूयसे जातवेदः ॥ ३.०२२.०१

अग्ने यत्ते दिवि वर्चः पृथिव्यां यदोषधीष्वप्स्वा यजत्र।

येनान्तरिक्षमुर्वाततन्थ त्वेषः स भानुरर्णवो नृचक्षाः ॥ ३.०२२.०२

अग्ने दिवो अर्णमच्छा जिगास्यच्छा देवाँ ऊचिषे धिष्यया ये।

या रोचने परस्तात्सूर्यस्य याश्चावस्तादुपतिष्ठन्त आपः ॥ ३.०२२.०३

पुरीष्यासो अग्रयः प्रावणेभिः सजोषसः।

जुषन्तां यज्ञमद्रुहोऽनमीवा इषो महीः ॥ ३.०२२.०४

इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।

स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.०२२.०५

निर्मथितः सुधित आ सधस्थे युवा कविरध्वरस्य प्रणेता।

जूर्यत्स्वग्निरजरो वनेष्वत्रा दधे अमृतं जातवेदाः ॥ ३.०२३.०१

अमन्थिष्टां भारता रेवदग्निं देवश्रवा देववातः सुदक्षम्।

अग्ने वि पश्य बृहताभि रायेषां नो नेता भवतादनु द्यून् ॥ ३.०२३.०२

दश क्षिपः पूर्वं सीमजीजनन्सुजातं मातृषु प्रियम्।

अग्निं स्तुहि दैववातं देवश्रवो यो जनानामसद्वशी ॥ ३.०२३.०३

नि त्वा दधे वर आ पृथिव्या इळायस्पदे सुदिनत्वे अह्वाम्।

दृषद्वत्यां मानुष आपयायां सरस्वत्यां रेवदग्ने दिदीहि ॥ ३.०२३.०४

इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध।

स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ३.०२३.०५

अग्ने सहस्व पृतना अभिमातीरपास्य।

दुष्टरस्तरन्नरातीर्वर्चो धा यज्ञवाहसे ॥ ३.०२४.०१

अग्र इळा समिध्यसे वीतिहोत्रो अमर्त्यः।

जुषस्व सू नो अध्वरम् ॥ ३.०२४.०२
अग्ने द्युम्नेन जागृवे सहसः सूनवाहुत ।
एदं बर्हिः सदो मम ॥ ३.०२४.०३
अग्ने विश्वेभिरग्निभिर्देवेभिर्महया गिरः ।
यज्ञेषु य उ चायवः ॥ ३.०२४.०४
अग्ने दा दाशुषे रयिं वीरवन्तं परीणसम् ।
शिशीहि नः सूनुमतः ॥ ३.०२४.०५

अग्ने दिवः सूनुरसि प्रचेतास्तना पृथिव्या उत विश्ववेदाः ।
ऋधग्देवाँ इह यजा चिकित्वः ॥ ३.०२५.०१
अग्निः सनोति वीर्याणि विद्वान्सनोति वाजममृताय भूषन् ।
स नो देवाँ एह वहा पुरुक्षो ॥ ३.०२५.०२
अग्निर्द्यावापृथिवी विश्वजन्ये आ भाति देवी अमृते अमूरः ।
क्षयन्वाजैः पुरुश्चन्द्रो नमोभिः ॥ ३.०२५.०३
अग्न इन्द्रश्च दाशुषो दुरोणे सुतावतो यज्ञमिहोप यातम् ।
अमर्धन्ता सोमपेयाय देवा ॥ ३.०२५.०४
अग्ने अपां समिध्यसे दुरोणे नित्यः सूनो सहसो जातवेदः ।
सधस्थानि महयमान ऊती ॥ ३.०२५.०५

वैश्वानरं मनसाग्निं निचाय्या हविष्मन्तो अनुषत्यं स्वर्विदम् ।
सुदानुं देवं रथिरं वसूयवो गीर्भी रण्वं कुशिकासो हवामहे ॥ ३.०२६.०१
तं शुभ्रमग्निमवसे हवामहे वैश्वानरं मातरिश्वानमुक्थ्यम् ।
बृहस्पतिं मनुषो देवतातये विप्रं श्रोतारमतिथिं रघुष्यदम् ॥ ३.०२६.०२
अश्वो न क्रन्दञ्जनिभिः समिध्यते वैश्वानरः कुशिकेभिर्युगेयुगे ।

स नो अग्निः सुवीर्यं स्वश्व्यं दधातु रत्नममृतेषु जागृविः ॥ ३.०२६.०३
प्र यन्तु वाजास्तविषीभिरग्नयः शुभे सम्मिशलाः पृषतीरयुक्षत।
बृहदुक्षो मरुतो विश्ववेदसः प्र वेपयन्ति पर्वताँ अदाभ्याः ॥ ३.०२६.०४
अग्निश्रियो मरुतो विश्वकृष्टय आ त्वेषमुग्रमव ईमहे वयम्।
ते स्वानिनो रुद्रिया वर्षनिर्णिजः सिंहा न हेषक्रतवः सुदानवः ॥ ३.०२६.०५
व्रातंव्रातं गणंगणं सुशस्तिभिरग्नेर्भामं मरुतामोज ईमहे।
पृषदश्वासो अनवभ्रराधसो गन्तारो यज्ञं विदथेषु धीराः ॥ ३.०२६.०६
अग्निरस्मि जन्मना जातवेदा घृतं मे चक्षुरमृतं म आसन्।
अर्कस्त्रिधातू रजसो विमानोऽजस्रो घर्मो हविरस्मि नाम ॥ ३.०२६.०७
त्रिभिः पवित्रैरपुपोद्भ्यर्कं हृदा मतिं ज्योतिरनु प्रजानन्।
वर्षिष्ठं रत्नमकृत स्वधाभिरादिद्द्यावापृथिवी पर्यपश्यत् ॥ ३.०२६.०८
शतधारमुत्समक्षीयमाणं विपश्चितं पितरं वक्त्वानाम्।
मेळिं मदन्तं पित्रोरुपस्थे तं रोदसी पिपृतं सत्यवाचम् ॥ ३.०२६.०९

प्र वो वाजा अभिद्यवो हविष्मन्तो घृताच्या।
देवाञ्जिगाति सुम्रयुः ॥ ३.०२७.०१
ईळे अग्निं विपश्चितं गिरा यज्ञस्य साधनम्।
श्रुष्टीवानं धितावानम् ॥ ३.०२७.०२
अग्ने शकेम ते वयं यमं देवस्य वाजिनः।
अति द्वेषांसि तरेम ॥ ३.०२७.०३
समिध्यमानो अध्वरेऽग्निः पावक ईड्यः।
शोचिष्केशस्तमीमहे ॥ ३.०२७.०४
पृथुपाजा अमर्त्यो घृतनिर्णिक्स्वाहुतः।
अग्निर्यज्ञस्य हव्यवाट् ॥ ३.०२७.०५

तं सबाधो यतस्रुच इत्या धिया यज्ञवन्तः।
आ चक्रुरग्निमूतये ॥ ३.०२७.०६
होता देवो अमर्त्यः पुरस्तादेति मायया।
विदथानि प्रचोदयन् ॥ ३.०२७.०७
वाजी वाजेषु धीयतेऽध्वरेषु प्र णीयते।
विप्रो यज्ञस्य साधनः ॥ ३.०२७.०८
धिया चक्रे वरेण्यो भूतानां गर्भमा दधे।
दक्षस्य पितरं तना ॥ ३.०२७.०९
नि त्वा दधे वरेण्यं दक्षस्येळा सहस्कृत।
अग्ने सुदीतिमुशिजम् ॥ ३.०२७.१०
अग्निं यन्तुरमप्तुरमृतस्य योगे वनुषः।
विप्रा वाजैः समिन्धते ॥ ३.०२७.११
ऊर्जो नपातमध्वरे दीदिवांसमुप द्यवि।
अग्निमीळे कविक्रतुम् ॥ ३.०२७.१२
ईळैन्यो नमस्यस्तिरस्तमांसि दर्शतः।
समग्निरिध्यते वृषा ॥ ३.०२७.१३
वृषो अग्निः समिध्यतेऽश्वो न देववाहनः।
तं हविष्मन्त ईळते ॥ ३.०२७.१४
वृषणं त्वा वयं वृषन्वृषणः समिधीमहि।
अग्ने दीद्यतं बृहत् ॥ ३.०२७.१५

अग्ने जुषस्व नो हविः पुरोळाशं जातवेदः।
प्रातःसावे धियावसो ॥ ३.०२८.०१
पुरोळा अग्ने पचतस्तुभ्यं वा घा परिष्कृतः।

तं जुषस्व यविष्ठ्य ॥ ३.०२८.०२

अग्ने वीहि पुरोळाशमाहुतं तिरोअहन्यम्।

सहसः सूनुरस्यध्वरे हितः ॥ ३.०२८.०३

माध्यंदिने सवने जातवेदः पुरोळाशमिह कवे जुषस्व।

अग्ने यहस्य तव भागधेयं न प्र मिनन्ति विदथेषु धीराः ॥ ३.०२८.०४

अग्ने तृतीये सवने हि कानिषः पुरोळाशं सहसः सूनवाहुतम्।

अथा देवेष्वध्वरं विपन्यया धा रत्नवन्तममृतेषु जागृविम् ॥ ३.०२८.०५

अग्ने वृधान आहुतिं पुरोळाशं जातवेदः।

जुषस्व तिरोअहन्यम् ॥ ३.०२८.०६

अस्तीदमधिमन्थनमस्ति प्रजननं कृतम्।

एतां विशपत्नीमा भराग्निं मन्याम पूर्वथा ॥ ३.०२९.०१

अरण्योर्निहितो जातवेदा गर्भ इव सुधितो गर्भिणीषु।

दिवेदिव ईड्यो जागृवद्भिर्हविष्मद्भिर्मनुष्येभिरग्निः ॥ ३.०२९.०२

उत्तानायामव भरा चिकित्वान्सद्यः प्रवीता वृषणं जजान।

अरुषस्तूपो रुशदस्य पाज इळायास्पुत्रो वयुनेऽजनिष्ट ॥ ३.०२९.०३

इळायास्त्वा पदे वयं नाभा पृथिव्या अधि।

जातवेदो नि धीमहाग्ने हव्याय वोळ्हे ॥ ३.०२९.०४

मन्थता नरः कविमद्वयन्तं प्रचेतसममृतं सुप्रतीकम्।

यज्ञस्य केतुं प्रथमं पुरस्तादग्निं नरो जनयता सुशेवम् ॥ ३.०२९.०५

यदी मन्थन्ति बाहुभिर्वि रोचतेऽश्वो न वाज्यरुषो वनेष्वा।

चित्रो न यामन्नश्विनोरनिवृतः परि वृणक्त्यश्मनस्तृणा दहन् ॥ ३.०२९.०६

जातो अग्नी रोचते चेकितानो वाजी विप्रः कविशस्तः सुदानुः।

यं देवास ईड्यं विश्वविदं हव्यवाहमदधुरध्वरेषु ॥ ३.०२९.०७

सीद होतः स्व उ लोके चिकित्वान्सादया यज्ञं सुकृतस्य योनौ।
देवावीर्देवान्हविषा यजास्यग्ने बृहद्यजमाने वयो धाः॥ ३.०२९.०८
कृणोत धूमं वृषणं सखायोऽस्त्रेधन्त इतन वाजमच्छ।
अयमग्निः पृतनाषाट् सुवीरो येन देवासो असहन्त दस्यून्॥ ३.०२९.०९
अयं ते योनिरृत्वियो यतो जातो अरोचथाः।
तं जानन्नग्र आ सीदाथा नो वर्धया गिरः॥ ३.०२९.१०
तनूनपादुच्यते गर्भ आसुरो नराशंसो भवति यद्विजायते।
मातरिश्वा यदमिमीत मातरि वातस्य सर्गो अभवत्सरीमणि॥ ३.०२९.११
सुनिर्मथा निर्मथितः सुनिधा निहितः कविः।
अग्ने स्वध्वरा कृणु देवान्देवयते यज॥ ३.०२९.१२
अजीजनन्नमृतं मर्यासोऽस्त्रेमाणं तरणिं वीळुजम्भम्।
दश स्वसारो अग्रुवः समीचीः पुमांसं जातमभि सं रभन्ते॥ ३.०२९.१३
प्र सप्तहोता सनकादरोचत मातुरुपस्थे यदशोचद्वूधनि।
न नि मिषति सुरणो दिवेदिवे यदसुरस्य जठरादजायत॥ ३.०२९.१४
अमित्रायुधो मरुतामिव प्रयाः प्रथमजा ब्रह्मणो विश्वमिद्विदुः।
दयुम्नवद्ब्रह्म कुशिकास एरिर एकएको दमे अग्निं समीधिरे॥ ३.०२९.१५
यदद्य त्वा प्रयति यज्ञे अस्मिन्होतश्चिकित्वोऽवृणीमहीह।
ध्रुवमया ध्रुवमुताशमिष्ठाः प्रजानन्विद्राँ उप याहि सोमम्॥ ३.०२९.१६

इच्छन्ति त्वा सोम्यासः सखायः सुन्वन्ति सोमं दधति प्रयांसि।
तितिक्षन्ते अभिशस्तिं जनानामिन्द्र त्वदा कश्चन हि प्रकेतः॥ ३.०३०.०१
न ते दूरे परमा चिद्रजास्या तु प्र याहि हरिवो हरिभ्याम्।
स्थिराय वृष्णे सवना कृतेमा युक्ता ग्रावाणः समिधाने अग्नौ॥ ३.०३०.०२
इन्द्रः सुशिप्रो मघवा तरुत्रो महाव्रातस्तुविकूर्मिरृघावान्।

यदुग्रो धा बाधितो मर्त्येषु क्व त्या ते वृषभ वीर्याणि ॥ ३.०३०.०३
त्वं हि ष्मा च्यावयन्नच्युतान्येको वृत्रा चरसि जिघ्रमानः ।
तव द्यावापृथिवी पर्वतासोऽनु व्रताय निमितेव तस्थुः ॥ ३.०३०.०४
उताभये पुरुहूत श्रवोभिरेको दृहमवदो वृत्रहा सन् ।
इमे चिदिन्द्र रोदसी अपारे यत्संगृभ्णा मघवन्काशिरित्ते ॥ ३.०३०.०५
प्र सू त इन्द्र प्रवता हरिभ्यां प्र ते वज्रः प्रमृणन्नेतु शत्रून् ।
जहि प्रतीचो अनूचः पराचो विश्वं सत्यं कृणुहि विष्टमस्तु ॥ ३.०३०.०६
यस्मै धायुरदधा मर्त्यायाभक्तं चिद्भजते गेह्यं सः ।
भद्रा त इन्द्र सुमतिर्घृताची सहस्रदाना पुरुहूत रातिः ॥ ३.०३०.०७
सहदानुं पुरुहूत क्षियन्तमहस्तमिन्द्र सं पिणक्कुणारुम् ।
अभि वृत्रं वर्धमानं पियारुमपादमिन्द्र तवसा जघन्थ ॥ ३.०३०.०८
नि सामनामिषिरामिन्द्र भूमिं महीमपारां सदाने ससत्य ।
अस्तभ्नाह्यां वृषभो अन्तरिक्षमर्षन्त्वापस्त्वयेह प्रसूताः ॥ ३.०३०.०९
अलातृणो वल इन्द्र व्रजो गोः पुरा हन्तोर्भयमानो व्यार ।
सुगान्पथो अकृणोन्निरजे गाः प्रावन्वाणीः पुरुहूतं धमन्तीः ॥ ३.०३०.१०
एको द्वे वसुमती समीची इन्द्र आ पप्रौ पृथिवीमुत द्याम् ।
उतान्तरिक्षादभि नः समीक इषो रथीः सयुजः शूर वाजान् ॥ ३.०३०.११
दिशः सूर्यो न मिनाति प्रदिष्टा दिवेदिवे हर्यश्वप्रसूताः ।
सं यदानळध्वन आदिदश्वैर्विमोचनं कृणुते तत्त्वस्य ॥ ३.०३०.१२
दिदक्षन्त उषसो यामन्नक्तोर्विवस्वत्या महि चित्रमनीकम् ।
विश्वे जानन्ति महिना यदागादिन्द्रस्य कर्म सुकृता पुरूणि ॥ ३.०३०.१३
महि ज्योतिर्निहितं वक्षणास्वामा पक्वं चरति बिभ्रती गौः ।
विश्वं स्वाद्म सम्भृतमुस्रियायां यत्सीमिन्द्रो अदधान्द्रोजनाय ॥ ३.०३०.१४
इन्द्र दृह्य यामकोशा अभूवन्यज्ञाय शिक्ष गृणते सखिभ्यः ।

दुर्मायवो दुरेवा मर्त्यासो निषङ्गिणो रिपवो हन्त्वासः ॥ ३.०३०.१५
 सं घोषः शृण्वेऽवमैरमित्रैर्जही न्येष्वशनिं तपिष्ठाम्।
 वृश्चेमधस्ताद्वि रुजा सहस्व जहि रक्षो मघवन्नन्धयस्व ॥ ३.०३०.१६
 उद्वृह रक्षः सहमूलमिन्द्र वृश्चा मध्यं प्रत्यग्रं शृणीहि।
 आ कीवतः सललूकं चकर्थ ब्रह्मद्विषे तपुषिं हेतिमस्य ॥ ३.०३०.१७
 स्वस्तये वाजिभिश्च प्रणेतः सं यन्महीरिष आसत्सि पूर्वीः।
 रायो वन्तारो बृहतः स्यामास्मे अस्तु भग इन्द्र प्रजावान् ॥ ३.०३०.१८
 आ नो भर भगमिन्द्र द्युमन्तं नि ते देष्णस्य धीमहि प्ररेके।
 ऊर्व इव पप्रथे कामो अस्मे तमा पृण वसुपते वसूनाम् ॥ ३.०३०.१९
 इमं कामं मन्दया गोभिरश्वैश्चन्द्रवता राधसा पप्रथश्च।
 स्वर्यवो मतिभिस्तुभ्यं विप्रा इन्द्राय वाहः कुशिकासो अक्रन् ॥ ३.०३०.२०
 आ नो गोत्रा दर्दहि गोपते गाः समस्मभ्यं सनयो यन्तु वाजाः।
 दिवक्षा असि वृषभ सत्यशुष्मोऽस्मभ्यं सु मघवन्बोधि गोदाः ॥ ३.०३०.२१
 शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
 शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३०.२२

 शासद्वह्निर्दुहितुर्नप्यं गाद्विद्वान् ऋतस्य दीधितिं सपर्यन्।
 पिता यत्र दुहितुः सेकमृञ्जसं शगम्येन मनसा दधन्वे ॥ ३.०३१.०१
 न जामये तान्वो रिक्थमारैक्चकार गर्भं सनितुर्निधानम्।
 यदी मातरो जनयन्त वह्निमन्यः कर्ता सुकृतोरन्य ऋन्धन् ॥ ३.०३१.०२
 अग्निर्जज्ञे जुह्वा रेजमानो महस्पुत्राँ अरुषस्य प्रयक्षे।
 महान्गर्भो मह्या जातमेषां मही प्रवृद्धर्यश्वस्य यज्ञैः ॥ ३.०३१.०३
 अभि जैत्रीरसचन्त स्पृधानं महि ज्योतिस्तमसो निरजानन्।
 तं जानतीः प्रत्युदायन्नुषासः पतिर्गवामभवदेक इन्द्रः ॥ ३.०३१.०४

वीळौ सतीरभि धीरा अतृन्दन्प्राचाहिन्वन्मनसा सप्त विप्राः।
 विश्वामविन्दन्पथ्यामृतस्य प्रजानन्नित्ता नमसा विवेश ॥ ३.०३१.०५
 विदद्यदी सरमा रुग्णमद्रेर्महि पाथः पूर्वं सध्यक्कः।
 अग्रं नयत्सुपद्यक्षराणामच्छा रवं प्रथमा जानती गात् ॥ ३.०३१.०६
 अगच्छदु विप्रतमः सखीयन्नसूदयत्सुकृते गर्भमद्रिः।
 ससान मर्यो युवभिर्मखस्यन्नथाभवदङ्गिराः सद्यो अर्चन् ॥ ३.०३१.०७
 सतःसतः प्रतिमानं पुरोभूर्विश्वा वेद जनिमा हन्ति शुष्णम्।
 प्र णो दिवः पदवीर्गव्युरर्चन्सखा सखीरमुञ्चन्निरवद्यात् ॥ ३.०३१.०८
 नि गव्यता मनसा सेदुरर्केः कृण्वानासो अमृतत्वाय गातुम्।
 इदं चिन्नु सदनं भूर्येषां येन मासाँ असिषासन्नृतेन ॥ ३.०३१.०९
 सम्पश्यमाना अमदन्नभि स्वं पयः प्रत्नस्य रेतसो दुघानाः।
 वि रोदसी अतपद्घोष एषां जाते निष्ठामदधुर्गोषु वीरान् ॥ ३.०३१.१०
 स जातेभिर्वृत्रहा सेदु हव्यैरुदुस्त्रिया असृजदिन्द्रो अर्केः।
 उरूच्यस्मै घृतवद्भरन्ती मधु स्वाद्म दुदुहे जेन्या गौः ॥ ३.०३१.११
 पित्रे चिच्चक्रुः सदनं समस्मै महि त्विषीमत्सुकृतो वि हि ख्यन्।
 विष्कभ्नन्तः स्कम्भनेना जनित्री आसीना ऊर्ध्वं रभसं वि मिन्वन् ॥ ३.०३१.१२
 मही यदि धिषणा शिश्रथे धात्सद्योवृधं विभ्वं रोदस्योः।
 गिरो यस्मिन्ननवद्याः समीचीर्विश्वा इन्द्राय तविषीरनुत्ताः ॥ ३.०३१.१३
 मह्या ते सख्यं वशिम शक्तीरा वृत्रघ्ने नियुतो यन्ति पूर्वीः।
 महि स्तोत्रमव आगन्म सूरेरस्माकं सु मघवन्बोधि गोपाः ॥ ३.०३१.१४
 महि क्षेत्रं पुरु श्वन्द्रं विविद्वानादित्सखिभ्यश्चरथं समैरत्।
 इन्द्रो नृभिरजनद्दीद्यानः साकं सूर्यमुषसं गातुमग्निम् ॥ ३.०३१.१५
 अपश्चिदेष विभवो दमूनाः प्र सधीचीरसृजद्विश्वश्चन्द्राः।
 मध्वः पुनानाः कविभिः पवित्रैर्दयुभिर्हिन्वन्त्यक्तुभिर्धनुत्रीः ॥ ३.०३१.१६

अनु कृष्णे वसुधिती जिहाते उभे सूर्यस्य मंहना यजत्रे।
 परि यत्ते महिमानं वृजध्वै सखाय इन्द्र काम्या ऋजिप्याः ॥ ३.०३१.१७
 पतिर्भव वृत्रहन्सूनृतानां गिरां विश्वायुर्वृषभो वयोधाः।
 आ नो गहि सख्येभिः शिवेभिर्महान्महीभिरूतिभिः सरण्यन् ॥ ३.०३१.१८
 तमङ्गिरस्वन्नमसा सपर्यन्नव्यं कृणोमि सन्यसे पुराजाम्।
 द्रुहो वि याहि बहुला अदेवीः स्वश्च नो मघवन्सातये धाः ॥ ३.०३१.१९
 मिहः पावकाः प्रतता अभूवन्स्वस्ति नः पिपृहि पारमासाम्।
 इन्द्र त्वं रथिरः पाहि नो रिषो मक्ष्मक्ष् कृणुहि गोजितो नः ॥ ३.०३१.२०
 अदेदिष्ट वृत्रहा गोपतिर्गा अन्तः कृष्णाँ अरुषैर्धामभिर्गात्।
 प्र सूनुता दिशमान ऋतेन दुरश्च विश्वा अवृणोदप स्वाः ॥ ३.०३१.२१
 शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
 शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३१.२२

इन्द्र सोमं सोमपते पिबेमं माध्यंदिनं सवनं चारु यत्ते।
 प्रप्रुथ्या शिप्रे मघवन्नृजीषिन्विमुच्या हरी इह मादयस्व ॥ ३.०३२.०१
 गवाशिरं मन्थिनमिन्द्र शुक्रं पिबा सोमं ररिमा ते मदाय।
 ब्रह्मकृता मारुतेना गणेन सजोषा रुद्रैस्तृपदा वृषस्व ॥ ३.०३२.०२
 ये ते शुष्मं ये तविषीमवर्धन्नर्चन्त इन्द्र मरुतस्त ओजः।
 माध्यंदिने सवने वज्रहस्त पिबा रुद्रेभिः सगणः सुशिप्र ॥ ३.०३२.०३
 त इन्वस्य मधुमद्विप्र इन्द्रस्य शर्धो मरुतो य आसन्।
 येभिर्वृत्रस्येषितो विवेदामर्मणो मन्यमानस्य मर्म ॥ ३.०३२.०४
 मनुष्वदिन्द्र सवनं जुषाणः पिबा सोमं शश्वते वीर्याय।
 स आ ववृत्स्व हर्यश्च यज्ञैः सरण्युभिरपो अर्णा सिसर्षि ॥ ३.०३२.०५
 त्वमपो यद्ध वृत्रं जघन्वाँ अत्याँ इव प्रासृजः सर्तवाजौ।

शयानमिन्द्र चरता वधेन वत्रिवांसं परि देवीरदेवम् ॥ ३.०३२.०६
यजाम इन्नमसा वृद्धमिन्द्रं बृहन्तमृष्वमजरं युवानम् ।
यस्य प्रिये ममतुर्यज्ञियस्य न रोदसी महिमानं ममाते ॥ ३.०३२.०७
इन्द्रस्य कर्म सुकृता पुरूणि व्रतानि देवा न मिनन्ति विश्वे ।
दाधार यः पृथिवीं द्यामुतेमां जजान सूर्यमुषसं सुदंसाः ॥ ३.०३२.०८
अद्रोघ सत्यं तव तन्महित्वं सद्यो यज्जातो अपिबो ह सोमम् ।
न द्याव इन्द्र तवसस्त ओजो नाहा न मासाः शरदो वरन्त ॥ ३.०३२.०९
त्वं सद्यो अपिबो जात इन्द्र मदाय सोमं परमे व्योमन् ।
यद्ध द्यावापृथिवी आविवेशीरथाभवः पूर्यः कारुधायाः ॥ ३.०३२.१०
अहन्नहिं परिशयानमर्ण ओजायमानं तुविजात तव्यान् ।
न ते महित्वमनु भूदध द्यौर्यदन्यया स्फिग्या क्षामवस्थाः ॥ ३.०३२.११
यज्ञो हि त इन्द्र वर्धनो भूदुत प्रियः सुतसोमो मियेधः ।
यज्ञेन यज्ञमव यज्ञियः सन्यज्ञस्ते वज्रमहिहत्य आवत् ॥ ३.०३२.१२
यज्ञेनेन्द्रमवसा चक्रे अर्वागैनं सुम्राय नव्यसे ववृत्याम् ।
यः स्तोमेभिर्वावृधे पूर्येभिर्यो मध्यमेभिरुत नूतनेभिः ॥ ३.०३२.१३
विवेष यन्मा धिषणा जजान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्रमहः ।
अंहसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्तमुभये हवन्ते ॥ ३.०३२.१४
आपूर्णे अस्य कलशः स्वाहा सेक्तेव कोशं सिसिचे पिबध्यै ।
समु प्रिया आववृत्रन्मदाय प्रदक्षिणिदभि सोमास इन्द्रम् ॥ ३.०३२.१५
न त्वा गभीरः पुरुहूत सिन्धुर्नाद्रयः परि षन्तो वरन्त ।
इत्था सखिभ्य इषितो यदिन्द्रा दृव्हं चिदरुजो गव्यमूर्वम् ॥ ३.०३२.१६
शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।
शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३२.१७

प्र पर्वतानामुशती उपस्थादश्वे इव विषिते हासमाने।
 गावेव शुभ्रे मातरा रिहाणे विपाट् छुतुद्री पयसा जवेते ॥ ३.०३३.०१
 इन्द्रेषिते प्रसवं भिक्षमाणे अच्छा समुद्रं रथेव याथः।
 समाराणे ऊर्मिभिः पिन्वमाने अन्या वामन्यामप्येति शुभ्रे ॥ ३.०३३.०२
 अच्छा सिन्धुं मातृतमामयासं विपाशमुर्वी सुभगामगन्म।
 वत्समिव मातरा संरिहाणे समानं योनिमनु संचरन्ती ॥ ३.०३३.०३
 एना वयं पयसा पिन्वमाना अनु योनिं देवकृतं चरन्तीः।
 न वर्तवे प्रसवः सर्गतक्तः कियुर्विप्रो नद्यो जोहवीति ॥ ३.०३३.०४
 रमध्वं मे वचसे सोम्याय ऋतावरीरुप मुहूर्तमेवैः।
 प्र सिन्धुमच्छा बृहती मनीषावस्युरहे कुशिकस्य सूनुः ॥ ३.०३३.०५
 इन्द्रो अस्माँ अरदद्वज्रबाहुरपाहन्वृत्रं परिधिं नदीनाम्।
 देवोऽनयत्सविता सुपाणिस्तस्य वयं प्रसवे याम उर्वीः ॥ ३.०३३.०६
 प्रवाच्यं शश्वधा वीर्यं तदिन्द्रस्य कर्म यदहिं विवृश्वत्।
 वि वज्रेण परिषदो जघानायन्नापोऽयनमिच्छमानाः ॥ ३.०३३.०७
 एतद्वचो जरितर्मापि मृष्टा आ यत्ते घोषानुत्तरा युगानि।
 उक्थेषु कारो प्रति नो जुषस्व मा नो नि कः पुरुषत्रा नमस्ते ॥ ३.०३३.०८
 ओ षु स्वसारः कारवे शृणोत ययौ वो दूरादनसा रथेन।
 नि षू नमध्वं भवता सुपारा अधोअक्षाः सिन्धवः स्रोत्याभिः ॥ ३.०३३.०९
 आ ते कारो शृणवामा वचांसि ययाथ दूरादनसा रथेन।
 नि ते नंसै पीप्यानेव योषा मर्यायेव कन्या शश्वचै ते ॥ ३.०३३.१०
 यदङ्ग त्वा भरताः संतरेयुर्गव्यन्ग्राम इषित इन्द्रजूतः।
 अर्षादह प्रसवः सर्गतक्त आ वो वृणे सुमतिं यज्ञियानाम् ॥ ३.०३३.११
 अतारिषुर्भरता गव्यवः समभक्त विप्रः सुमतिं नदीनाम्।
 प्र पिन्वध्वमिषयन्तीः सुराधा आ वक्षणाः पृणध्वं यात शीभम् ॥ ३.०३३.१२

उद्ध ऊर्मिः शम्या हन्त्वापो योक्त्राणि मुञ्चत ।

मादुष्कृतौ व्येनसाध्यौ शूनमारताम् ॥ ३.०३३.१३

इन्द्रः पूर्भिदातिरद्वासमर्कैर्विदद्वसुर्दयमानो वि शत्रून् ।

ब्रह्मजूतस्तन्वा वावृधानो भूरिदात्र आपृणद्रोदसी उभे ॥ ३.०३४.०१

मखस्य ते तविषस्य प्र जूतिमियर्मि वाचममृताय भूषन् ।

इन्द्र क्षितीनामसि मानुषीणां विशां दैवीनामुत पूर्वयावा ॥ ३.०३४.०२

इन्द्रो वृत्रमवृणोच्छर्धनीतिः प्र मायिनाममिनाद्वर्षणीतिः ।

अहन्व्यंसमुशधगवनेष्वाविर्धेना अकृणोद्राम्याणाम् ॥ ३.०३४.०३

इन्द्रः स्वर्षा जनयन्नहानि जिगायोशिग्भिः पृतना अभिष्टिः ।

प्रारोचयन्मनवे केतुमहामविन्दज्ज्योतिर्बृहते रणाय ॥ ३.०३४.०४

इन्द्रस्तुजो बर्हणा आ विवेश नृवद्धानो नर्या पुरूणि ।

अचेतयद्विय इमा जरित्रे प्रेमं वर्णमतिरच्छुक्रमासाम् ॥ ३.०३४.०५

महो महानि पनयन्त्यस्येन्द्रस्य कर्म सुकृता पुरूणि ।

वृजनेन वृजिनांसं पिपेष मायाभिर्दस्यूरभिभूत्योजाः ॥ ३.०३४.०६

युधेन्द्रो मद्वा वरिवश्चकार देवेभ्यः सत्पतिश्चर्षणिप्राः ।

विवस्वतः सदने अस्य तानि विप्रा उक्थेभिः कवयो गृणन्ति ॥ ३.०३४.०७

सत्रासाहं वरेण्यं सहोदां ससवांसं स्वरपश्च देवीः ।

ससान यः पृथिवीं द्यामुतेमामिन्द्रं मदन्त्यनु धीरणासः ॥ ३.०३४.०८

ससानात्याँ उत सूर्यं ससानेन्द्रः ससान पुरुभोजसं गाम् ।

हिरण्ययमुत भोगं ससान हत्वी दस्यून्यार्यं वर्णमावत् ॥ ३.०३४.०९

इन्द्र ओषधीरसनोदहानि वनस्पतीरसनोदन्तरिक्षम् ।

बिभेद वलं नुनुदे विवाचोऽथाभवद्मिताभिक्रतूनाम् ॥ ३.०३४.१०

शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३४.११

तिष्ठा हरी रथ आ युज्यमाना याहि वायुर्न नियुतो नो अच्छ ।

पिबास्यन्धो अभिसृष्टो अस्मे इन्द्र स्वाहा ररिमा ते मदाय ॥ ३.०३५.०१

उपाजिरा पुरुहूताय सप्ती हरी रथस्य धूर्षा युनज्मि ।

द्रवद्यथा सम्भृतं विश्वतश्चिदुपेमं यज्ञमा वहात इन्द्रम् ॥ ३.०३५.०२

उपो नयस्व वृषणा तपुष्पोतेमव त्वं वृषभ स्वधावः ।

ग्रसेतामश्वा वि मुचेह शोणा दिवेदिवे सदृशीरद्धि धानाः ॥ ३.०३५.०३

ब्रह्मणा ते ब्रह्मयुजा युनज्मि हरी सखाया सधमाद आशू ।

स्थिरं रथं सुखमिन्द्राधितिष्ठन्प्रजानन्विद्राँ उप याहि सोमम् ॥ ३.०३५.०४

मा ते हरी वृषणा वीतपृष्ठा नि रीरमन्यजमानासो अन्ये ।

अत्यायाहि शश्वतो वयं तेऽरं सुतेभिः कृणवाम सोमैः ॥ ३.०३५.०५

तवायं सोमस्त्वमेह्यर्वाङ्छश्वत्तमं सुमना अस्य पाहि ।

अस्मिन्यज्ञे बर्हिष्या निषद्या दधिष्वेमं जठर इन्दुमिन्द्र ॥ ३.०३५.०६

स्तीर्णं ते बर्हिः सुत इन्द्र सोमः कृता धाना अत्तवे ते हरिभ्याम् ।

तदोकसे पुरुशाकाय वृष्णे मरुत्वते तुभ्यं राता हवींषि ॥ ३.०३५.०७

इमं नरः पर्वतास्तुभ्यमापः समिन्द्र गोभिर्मधुमन्तमक्रन् ।

तस्यागत्या सुमना ऋष्व पाहि प्रजानन्विद्वान्यथ्या अनु स्वाः ॥ ३.०३५.०८

याँ आभजो मरुत इन्द्र सोमे ये त्वामवर्धन्नभवनाणस्ते ।

तेभिरेतं सजोषा वावशानोऽग्नेः पिब जिह्वया सोममिन्द्र ॥ ३.०३५.०९

इन्द्र पिब स्वधया चित्सुतस्याग्नेर्वा पाहि जिह्वया यजत्र ।

अध्वर्योर्वा प्रयतं शक्र हस्ताद्धोतुर्वा यज्ञं हविषो जुषस्व ॥ ३.०३५.१०

शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३५.११

इमामू षु प्रभृतिं सातये धाः शश्वच्छश्वदूतिभिर्यादमानः।
 सुतेसुते वावृधे वर्धनेभिर्यः कर्मभिर्महद्भिः सुश्रुतो भूत् ॥ ३.०३६.०१
 इन्द्राय सोमाः प्रदिवो विदाना ऋभुर्येभिर्वृषपर्वा विहायाः।
 प्रयम्यमानान्प्रति षू गृभायेन्द्र पिब वृषधूतस्य वृष्णः ॥ ३.०३६.०२
 पिबा वर्धस्व तव घा सुतास इन्द्र सोमासः प्रथमा उतेमे।
 यथापिबः पूर्व्याँ इन्द्र सोमाँ एवा पाहि पन्यो अद्या नवीयान् ॥ ३.०३६.०३
 महँ अमत्रो वृजने विरप्श्युग्रं शवः पत्यते धृष्णवोजः।
 नाह विव्याच पृथिवी चनैनं यत्सोमासो हर्यश्वममन्दन् ॥ ३.०३६.०४
 महँ उग्रो वावृधे वीर्याय समाचक्रे वृषभः काव्येन।
 इन्द्रो भगो वाजदा अस्य गावः प्र जायन्ते दक्षिणा अस्य पूर्वीः ॥ ३.०३६.०५
 प्र यत्सिन्धवः प्रसवं यथायत्रापः समुद्रं रथ्येव जग्मुः।
 अतश्चिदिन्द्रः सदसो वरीयान्यदीं सोमः पृणति दुग्धो अंशुः ॥ ३.०३६.०६
 समुद्रेण सिन्धवो यादमाना इन्द्राय सोमं सुषुतं भरन्तः।
 अंशुं दुहन्ति हस्तिनो भरित्रैर्मध्वः पुनन्ति धारया पवित्रैः ॥ ३.०३६.०७
 हदा इव कुक्षयः सोमधानाः समी विव्याच सवना पुरूणि।
 अत्रा यदिन्द्रः प्रथमा व्याश वृत्रं जघन्वाँ अवृणीत सोमम् ॥ ३.०३६.०८
 आ तू भर माकिरेतत्परि ष्टाद्विद्वा हि त्वा वसुपतिं वसूनाम्।
 इन्द्र यत्ते माहिनं दत्रमस्त्यस्मभ्यं तद्धर्यश्व प्र यन्धि ॥ ३.०३६.०९
 अस्मे प्र यन्धि मघवन्नृजीषिन्निन्द्र रायो विश्ववारस्य भूरेः।
 अस्मे शतं शरदो जीवसे धा अस्मे वीराञ्छश्वत इन्द्र शिप्रिन् ॥ ३.०३६.१०
 शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
 शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३६.११

वार्रहत्याय शवसे पृतनाषाहाय च।
इन्द्र त्वा वर्तयामसि ॥ ३.०३७.०१
अर्वाचीनं सु ते मन उत चक्षुः शतक्रतो।
इन्द्र कृण्वन्तु वाघतः ॥ ३.०३७.०२
नामानि ते शतक्रतो विश्वाभिर्गीर्भिरीमहे।
इन्द्राभिमातिषाह्ये ॥ ३.०३७.०३
पुरुष्टुतस्य धामभिः शतेन महयामसि।
इन्द्रस्य चर्षणीधृतः ॥ ३.०३७.०४
इन्द्रं वृत्राय हन्तवे पुरुहूतमुप ब्रुवे।
भरेषु वाजसातये ॥ ३.०३७.०५
वाजेषु सासहिर्भव त्वामीमहे शतक्रतो।
इन्द्र वृत्राय हन्तवे ॥ ३.०३७.०६
द्युम्नेषु पृतनाज्ये पृतसुतूर्षु श्रवस्सु च।
इन्द्र साक्ष्वाभिमातिषु ॥ ३.०३७.०७
शुष्मिन्तमं न ऊतये द्युम्निनं पाहि जागृविम्।
इन्द्र सोमं शतक्रतो ॥ ३.०३७.०८
इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु।
इन्द्र तानि त आ वृणे ॥ ३.०३७.०९
अगन्निन्द्र श्रवो बृहद्द्युम्नं दधिष्व दुष्टरम्।
उत्ते शुष्मं तिरामसि ॥ ३.०३७.१०
अर्वावतो न आ गह्यथो शक्र परावतः।
उ लोको यस्ते अद्रिव इन्द्रेह तत आ गहि ॥ ३.०३७.११

अभि तष्टेव दीधया मनीषामत्यो न वाजी सुधुरो जिहानः।

अभि प्रियाणि मर्मशत्पराणि कवीरिच्छामि संदृशे सुमेधाः ॥ ३.०३८.०१
 इनोत पृच्छ जनिमा कवीनां मनोधृतः सुकृतस्तक्षत द्याम्।
 इमा उ ते प्रण्यो वर्धमाना मनोवाता अध नु धर्मणि ग्मन् ॥ ३.०३८.०२
 नि षीमिदत्र गुह्या दधाना उत क्षत्राय रोदसी समञ्जन्।
 सं मात्राभिर्मिरे येमुरुर्वी अन्तर्मही समृते धायसे धुः ॥ ३.०३८.०३
 आतिष्ठन्तं परि विश्वे अभूषञ्छ्रियो वसानश्चरति स्वरोचिः।
 महत्तद्वृष्णो असुरस्य नामा विश्वरूपो अमृतानि तस्थौ ॥ ३.०३८.०४
 असूत पूर्वे वृषभो ज्यायानिमा अस्य शुरुधः सन्ति पूर्वीः।
 दिवो नपाता विदथस्य धीभिः क्षत्रं राजाना प्रदिवो दधाथे ॥ ३.०३८.०५
 त्रीणि राजाना विदथे पुरूणि परि विश्वानि भूषथः सदांसि।
 अपश्यमत्र मनसा जगन्वान्त्रते गन्धर्वा अपि वायुकेशान् ॥ ३.०३८.०६
 तदिन्नस्य वृषभस्य धेनोरा नामभिर्मिरे सक्म्यं गोः।
 अन्यदन्यदसुर्यं वसाना नि मायिनो ममिरे रूपमस्मिन् ॥ ३.०३८.०७
 तदिन्नस्य सवितुर्नकिर्मे हिरण्ययीममतिं यामशिश्नेत्।
 आ सुष्टुती रोदसी विश्वमिन्वे अपीव योषा जनिमानि वत्रे ॥ ३.०३८.०८
 युवं प्रत्नस्य साधथो महो यद्वैवी स्वस्तिः परि णः स्यातम्।
 गोपाजिह्वस्य तस्थुषो विरूपा विश्वे पश्यन्ति मायिनः कृतानि ॥ ३.०३८.०९
 शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
 शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३८.१०

 इन्द्रं मतिर्हृद आ वच्यमानाच्छा पतिं स्तोमतष्टा जिगाति।
 या जागृविर्विदथे शस्यमानेन्द्र यत्ते जायते विद्धि तस्य ॥ ३.०३९.०१
 दिवश्चिदा पूर्वा जायमाना वि जागृविर्विदथे शस्यमाना।
 भद्रा वस्त्राण्यर्जुना वसाना सेयमस्मे सनजा पित्या धीः ॥ ३.०३९.०२

यमा चिदत्र यमसूरसूत जिह्वाया अग्रं पतदा ह्यस्थात्।
 वपूंषि जाता मिथुना सचेते तमोहना तपुषो बुध एता ॥ ३.०३९.०३
 नकिरेषां निन्दिता मर्त्येषु ये अस्माकं पितरो गोषु योधाः।
 इन्द्र एषां दंहिता माहिनावानुद्गोत्राणि ससृजे दंसनावान् ॥ ३.०३९.०४
 सखा ह यत्र सखिभिर्नवग्वैरभिज्ञ्वा सत्वभिर्गा अनुगमन्।
 सत्यं तदिन्द्रो दशभिर्दशग्वैः सूर्यं विवेद तमसि क्षियन्तम् ॥ ३.०३९.०५
 इन्द्रो मधु सम्भृतमुस्त्रियायां पद्वद्विवेद शफवन्नमे गोः।
 गुहा हितं गुह्यं गूळ्हमप्सु हस्ते दधे दक्षिणे दक्षिणावान् ॥ ३.०३९.०६
 ज्योतिर्वृणीत तमसो विजानन्नारे स्याम दुरितादभीके।
 इमा गिरः सोमपाः सोमवृद्ध जुषस्वेन्द्र पुरुतमस्य कारोः ॥ ३.०३९.०७
 ज्योतिर्यज्ञाय रोदसी अनु ष्यादारे स्याम दुरितस्य भूरेः।
 भूरि चिद्धि तुजतो मर्त्यस्य सुपारासो वसवो बर्हणावत् ॥ ३.०३९.०८
 शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
 शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०३९.०९

इन्द्र त्वा वृषभं वयं सुते सोमे हवामहे।
 स पाहि मध्वो अन्धसः ॥ ३.०४०.०१
 इन्द्र क्रतुविदं सुतं सोमं हर्यं पुरुष्टुत।
 पिबा वृषस्व तातृपिम् ॥ ३.०४०.०२
 इन्द्र प्र णो धितावानं यज्ञं विश्वेभिर्देवेभिः।
 तिर स्तवान विश्पते ॥ ३.०४०.०३
 इन्द्र सोमाः सुता इमे तव प्र यन्ति सत्पते।
 क्षयं चन्द्रास इन्द्रवः ॥ ३.०४०.०४
 दधिष्वा जठरे सुतं सोममिन्द्र वरेण्यम्।

तव द्युक्षास इन्द्रवः ॥ ३.०४०.०५
गिर्वणः पाहि नः सुतं मधोर्धाराभिरज्यसे।
इन्द्र त्वादातमिद्यशः ॥ ३.०४०.०६
अभि द्युम्नानि वनिन इन्द्रं सचन्ते अक्षिता।
पीत्वी सोमस्य वावृधे ॥ ३.०४०.०७
अर्वावतो न आ गहि परावतश्च वृत्रहन्।
इमा जुषस्व नो गिरः ॥ ३.०४०.०८
यदन्तरा परावतमर्वावतं च हूयसे।
इन्द्रेह तत आ गहि ॥ ३.०४०.०९

आ तू न इन्द्र मद्यग्धुवानः सोमपीतये।
हरिभ्यां याह्यद्रिवः ॥ ३.०४१.०१
सत्तो होता न ऋत्वियस्तिस्तिरे बर्हिरानुषक्।
अयुञ्जन्प्रातरद्रयः ॥ ३.०४१.०२
इमा ब्रह्म ब्रह्मवाहः क्रियन्त आ बर्हिः सीद।
वीहि शूर पुरोळाशम् ॥ ३.०४१.०३
रारन्धि सवनेषु ण एषु स्तोमेषु वृत्रहन्।
उक्थेष्विन्द्र गिर्वणः ॥ ३.०४१.०४
मतयः सोमपामुरुं रिहन्ति शवसस्पतिम्।
इन्द्रं वत्सं न मातरः ॥ ३.०४१.०५
स मन्दस्वा ह्यन्धसो राधसे तन्वा महे।
न स्तोतारं निदे करः ॥ ३.०४१.०६
वयमिन्द्र त्वायवो हविष्मन्तो जरामहे।
उत त्वमस्मयुर्वसो ॥ ३.०४१.०७

मारे अस्मद्वि मुमुचो हरिप्रियार्वञ्ज्याहि ।
इन्द्र स्वधावो मत्स्वेह ॥ ३.०४१.०८
अर्वाञ्चं त्वा सुखे रथे वहतामिन्द्र केशिना ।
घृतस्रू बर्हिरासदे ॥ ३.०४१.०९

उप नः सुतमा गहि सोममिन्द्र गवाशिरम् ।
हरिभ्यां यस्ते अस्मयुः ॥ ३.०४२.०१
तमिन्द्र मदमा गहि बर्हिःष्ठां ग्रावभिः सुतम् ।
कुविन्त्रस्य तृष्णवः ॥ ३.०४२.०२
इन्द्रमित्था गिरो ममाच्छागुरिषिता इतः ।
आवृते सोमपीतये ॥ ३.०४२.०३
इन्द्रं सोमस्य पीतये स्तोमैरिह हवामहे ।
उक्थेभिः कुविदागमत् ॥ ३.०४२.०४
इन्द्र सोमाः सुता इमे तान्दधिष्व शतक्रतो ।
जठरे वाजिनीवसो ॥ ३.०४२.०५
विद्मा हि त्वा धनंजयं वाजेषु दधृषं कवे ।
अधा ते सुम्नमीमहे ॥ ३.०४२.०६
इममिन्द्र गवाशिरं यवाशिरं च नः पिब ।
आगत्या वृषभिः सुतम् ॥ ३.०४२.०७
तुभ्येदिन्द्र स्व ओक्थे सोमं चोदामि पीतये ।
एष रारन्तु ते हृदि ॥ ३.०४२.०८
त्वां सुतस्य पीतये प्रत्नमिन्द्र हवामहे ।
कुशिकासो अवस्यवः ॥ ३.०४२.०९

आ याह्यर्वाङ्गुप वन्धुरेष्ठास्तवेदनु प्रदिवः सोमपेयम्।
 प्रिया सखाया वि मुचोप बर्हिस्त्वामिमे हव्यवाहो हवन्ते ॥ ३.०४३.०१
 आ याहि पूर्वीरति चर्षणीराँ अर्य आशिष उप नो हरिभ्याम्।
 इमा हि त्वा मतयः स्तोमतष्टा इन्द्र हवन्ते सख्यं जुषाणाः ॥ ३.०४३.०२
 आ नो यज्ञं नमोवृधं सजोषा इन्द्र देव हरिभिर्याहि तूयम्।
 अहं हि त्वा मतिभिर्जोहवीमि घृतप्रयाः सधमादे मधूनाम् ॥ ३.०४३.०३
 आ च त्वामेता वृषणा वहातो हरी सखाया सुधुरा स्वङ्गा।
 धानावदिन्द्रः सवनं जुषाणः सखा सख्युः शृणवद्वन्दनानि ॥ ३.०४३.०४
 कुविन्मा गोपां करसे जनस्य कुविद्राजानं मघवन्नृजीषिन्।
 कुविन्म ऋषिं पपिवांसं सुतस्य कुविन्मे वस्वो अमृतस्य शिक्षाः ॥ ३.०४३.०५
 आ त्वा बृहन्तो हरयो युजाना अर्वाग्निन्द्र सधमादो वहन्तु।
 प्र ये द्विता दिव ऋञ्जन्त्याताः सुसम्मृष्टासो वृषभस्य मूराः ॥ ३.०४३.०६
 इन्द्र पिब वृषधूतस्य वृष्ण आ यं ते श्येन उशते जभार।
 यस्य मदे च्यावयसि प्र कृष्टीर्यस्य मदे अप गोत्रा ववर्थ ॥ ३.०४३.०७
 शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
 शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०४३.०८

अयं ते अस्तु हर्यतः सोम आ हरिभिः सुतः।
 जुषाण इन्द्र हरिभिर्न आ गह्या तिष्ठ हरितं रथम् ॥ ३.०४४.०१
 हर्यन्नुषसमर्चयः सूर्यं हर्यन्नरोचयः।
 विद्वौँश्चिकित्वान्हर्यश्च वर्धस इन्द्र विश्वा अभि श्रियः ॥ ३.०४४.०२
 द्यामिन्द्रो हरिधायसं पृथिवीं हरिवर्षसम्।
 अधारयद्धरितोर्भूरि भोजनं ययोरन्तर्हरिश्चरत् ॥ ३.०४४.०३
 जज्ञानो हरितो वृषा विश्वमा भाति रोचनम्।

हर्यश्वो हरितं धत्त आयुधमा वज्रं बाह्वोर्हरिम् ॥ ३.०४४.०४

इन्द्रो हर्यन्तमर्जुनं वज्रं शुक्रेरभीवृतम् ।

अपावृणोद्धरिभिरद्रिभिः सुतमुद्रा हरिभिराजत ॥ ३.०४४.०५

आ मन्द्रैरिन्द्र हरिभिर्याहि मयूररोमभिः ।

मा त्वा के चिन्नि यमन्विं न पाशिनोऽति धन्वेव ताँ इहि ॥ ३.०४५.०१

वृत्रखादो वलंरुजः पुरां दर्मो अपामजः ।

स्थाता रथस्य हर्योरभिस्वर इन्द्रो दृष्वा चिदारुजः ॥ ३.०४५.०२

गम्भीराँ उदधीरिव क्रतुं पुष्यसि गा इव ।

प्र सुगोपा यवसं धेनवो यथा हृदं कुल्या इवाशत ॥ ३.०४५.०३

आ नस्तुजं रयिं भरांशं न प्रतिजानते ।

वृक्षं पक्वं फलमङ्गीव धूनुहीन्द्र सम्पारणं वसु ॥ ३.०४५.०४

स्वयुरिन्द्र स्वराळसि स्मद्विष्टिः स्वयशस्तरः ।

स वावृधान ओजसा पुरुष्टुत भवा नः सुश्रवस्तमः ॥ ३.०४५.०५

युध्मस्य ते वृषभस्य स्वराज उग्रस्य यूनः स्थविरस्य घृष्वेः ।

अजूर्यतो वज्रिणो वीर्याणीन्द्र श्रुतस्य महतो महानि ॥ ३.०४६.०१

महाँ असि महिष वृष्णयेभिर्धनस्पृदुग्र सहमानो अन्यान् ।

एको विश्वस्य भुवनस्य राजा स योधया च क्षयया च जनान् ॥ ३.०४६.०२

प्र मात्राभी रिरिचे रोचमानः प्र देवेभिर्विश्वतो अप्रतीतः ।

प्र मज्मना दिव इन्द्रः पृथिव्याः प्रोरोर्महो अन्तरिक्षाद्विषी ॥ ३.०४६.०३

उरुं गभीरं जनुषाभ्युग्रं विश्वव्यचसमवतं मतीनाम् ।

इन्द्रं सोमासः प्रदिवि सुतासः समुद्रं न स्रवत आ विशन्ति ॥ ३.०४६.०४

यं सोममिन्द्र पृथिवीद्यावा गर्भं न माता बिभृतस्त्वाया ।

तं ते हिन्वन्ति तमु ते मृजन्त्यध्वर्यवो वृषभ पातवा उ ॥ ३.०४६.०५

मरुत्वाँ इन्द्र वृषभो रणाय पिबा सोममनुष्वधं मदाय।

आ सिञ्चस्व जठरे मध्व ऊर्मि त्वं राजासि प्रदिवः सुतानाम् ॥ ३.०४७.०१

सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहा शूर विद्वान्।

जहि शत्रूरप मृधो नुदस्वाथाभयं कृणुहि विश्वतो नः ॥ ३.०४७.०२

उत ऋतुभिरृतुपाः पाहि सोममिन्द्र देवेभिः सखिभिः सुतं नः।

याँ आभजो मरुतो ये त्वान्वहन्वृत्रमदधुस्तुभ्यमोजः ॥ ३.०४७.०३

ये त्वाहिहत्ये मघवन्नवर्धन्ये शाम्बरे हरिवो ये गविष्टौ।

ये त्वा नूनमनुमदन्ति विप्राः पिबेन्द्र सोमं सगणो मरुद्भिः ॥ ३.०४७.०४

मरुत्वन्तं वृषभं वावृधानमकवारिं दिव्यं शासमिन्द्रम्।

विश्वासाहमवसे नूतनायोग्रं सहोदामिह तं हुवेम ॥ ३.०४७.०५

सद्यो ह जातो वृषभः कनीनः प्रभर्तुमावदन्धसः सुतस्य।

साधोः पिब प्रतिकामं यथा ते रसाशिरः प्रथमं सोम्यस्य ॥ ३.०४८.०१

यज्जायथास्तदहरस्य कामेऽशोः पीयूषमपिबो गिरिष्ठाम्।

तं ते माता परि योषा जनित्री महः पितुर्दम आसिञ्चदग्रे ॥ ३.०४८.०२

उपस्थाय मातरमन्नमैट्ट तिग्ममपश्यदभि सोममूधः।

प्रयावयन्नचरद्गृत्सो अन्यान्महानि चक्रे पुरुधप्रतीकः ॥ ३.०४८.०३

उग्रस्तुराषाळभिभूत्योजा यथावशं तन्वं चक्र एषः।

त्वष्टारमिन्द्रो जनुषाभिभूयामुष्या सोममपिबच्चमूषु ॥ ३.०४८.०४

शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।

शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०४८.०५

शंसा महामिन्द्रं यस्मिन्विश्वा आ कृष्टयः सोमपाः काममव्यन्।
यं सुक्रतुं धिषणे विभवतष्टं घनं वृत्राणां जनयन्त देवाः ॥ ३.०४९.०१
यं नु नकिः पृतनासु स्वराजं द्विता तरति नृतमं हरिष्ठाम्।
इनतमः सत्वभिर्यो ह शूषैः पृथुज्रया अमिनादायुर्दस्योः ॥ ३.०४९.०२
सहावा पृतसु तरणिर्नार्वी व्यानशी रोदसी मेहनावान्।
भगो न कारे हव्यो मतीनां पितेव चारुः सुहवो वयोधाः ॥ ३.०४९.०३
धर्ता दिवो रजसस्पृष्ट ऊर्ध्वो रथो न वायुर्वसुभिर्नियुत्वान्।
क्षपां वस्ता जनिता सूर्यस्य विभक्ता भागं धिषणेव वाजम् ॥ ३.०४९.०४
शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०४९.०५

इन्द्रः स्वाहा पिबतु यस्य सोम आगत्या तुम्रो वृषभो मरुत्वान्।
ओरुव्यचाः पृणतामेभिरन्नैरास्य हविस्तन्वः काममृध्याः ॥ ३.०५०.०१
आ ते सपर्यु जवसे युनज्मि ययोरनु प्रदिवः श्रुष्टिमावः।
इह त्वा धेयुर्हरयः सुशिप्र पिबा त्वस्य सुषुतस्य चारोः ॥ ३.०५०.०२
गोभिर्मिमिक्षुं दधिरे सुपारमिन्द्रं ज्यैष्ठ्याय धायसे गृणानाः।
मन्दानः सोमं पपिवाँ ऋजीषिन्समस्मभ्यं पुरुधा गा इषण्य ॥ ३.०५०.०३
इमं कामं मन्दया गोभिरश्वैश्चन्द्रवता राधसा पप्रथश्च।
स्वर्यवो मतिभिस्तुभ्यं विप्रा इन्द्राय वाहः कुशिकासो अक्रन् ॥ ३.०५०.०४
शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।
शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०५०.०५

चर्षणीधृतं मघवानमुक्थ्यमिन्द्रं गिरो बृहतीरभ्यनूषत।
वावृधानं पुरुहूतं सुवृक्तिभिरमर्त्यं जरमाणं दिवेदिवे ॥ ३.०५१.०१

शतक्रतुमर्णवं शाकिनं नरं गिरो म इन्द्रमुप यन्ति विश्वतः।
वाजसनिं पूर्भिदं तूर्णिमप्तुरं धामसाचमभिषाचं स्वर्विदम् ॥ ३.०५१.०२
आकरे वसोर्जरिता पनस्यतेऽनेहसः स्तुभ इन्द्रो दुवस्यति।
विवस्वतः सदन आ हि पिप्रिये सत्रासाहमभिमातिहनं स्तुहि ॥ ३.०५१.०३
नृणामु त्वा नृतमं गीर्भिरुक्थैरभि प्र वीरमर्चता सबाधः।
सं सहसे पुरुमायो जिहीते नमो अस्य प्रदिव एक ईशे ॥ ३.०५१.०४
पूर्वीरस्य निष्पिधो मर्त्येषु पुरू वसूनि पृथिवी बिभर्ति।
इन्द्राय द्याव ओषधीरुतापो रयिं रक्षन्ति जीरयो वनानि ॥ ३.०५१.०५
तुभ्यं ब्रह्माणि गिर इन्द्र तुभ्यं सत्रा दधिरे हरिवो जुषस्व।
बोध्यापिरवसो नूतनस्य सखे वसो जरितृभ्यो वयो धाः ॥ ३.०५१.०६
इन्द्र मरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याति अपिबः सुतस्य।
तव प्रणीती तव शूर शर्मन्ना विवासन्ति कवयः सुयज्ञाः ॥ ३.०५१.०७
स वावशान इह पाहि सोमं मरुद्भिरिन्द्र सखिभिः सुतं नः।
जातं यत्त्वा परि देवा अभूषन्महे भराय पुरुहूत विश्वे ॥ ३.०५१.०८
अप्तूर्ये मरुत आपिरेषोऽमन्दन्निन्द्रमनु दातिवाराः।
तेभिः साकं पिबतु वृत्रखादः सुतं सोमं दाशुषः स्वे सधस्थे ॥ ३.०५१.०९
इदं ह्यन्वोजसा सुतं राधानां पते।
पिबा त्वस्य गिर्वणः ॥ ३.०५१.१०
यस्ते अनु स्वधामसत्सुते नि यच्छ तन्वम्।
स त्वा ममत्तु सोम्यम् ॥ ३.०५१.११
प्र ते अश्रोतु कुक्ष्योः प्रेन्द्र ब्रह्मणा शिरः।
प्र बाहू शूर राधसे ॥ ३.०५१.१२
धानावन्तं करम्भिणमपूपवन्तमुक्थिनम्।

इन्द्र प्रातर्जुषस्व नः ॥ ३.०५२.०१

पुरोळाशं पचत्यं जुषस्वेन्द्रा गुरस्व च।

तुभ्यं हव्यानि सिस्रते ॥ ३.०५२.०२

पुरोळाशं च नो घसो जोषयासे गिरश्च नः।

वधूयुरिव योषणाम् ॥ ३.०५२.०३

पुरोळाशं सनश्रुत प्रातःसावे जुषस्व नः।

इन्द्र क्रतुर्हि ते बृहन् ॥ ३.०५२.०४

माध्यंदिनस्य सवनस्य धानाः पुरोळाशमिन्द्र कृष्वेह चारुम्।

प्र यस्तोता जरिता तूर्ण्यर्थो वृषायमाण उप गीर्भिरीदृष्टे ॥ ३.०५२.०५

तृतीये धानाः सवने पुरुष्टुत पुरोळाशमाहुतं मामहस्व नः।

ऋभुमन्तं वाजवन्तं त्वा कवे प्रयस्वन्त उप शिक्षेम धीतिभिः ॥ ३.०५२.०६

पूषण्वते ते चकृमा करम्भं हरिवते हर्यश्वाय धानाः।

अपूपमद्धि सगणो मरुद्धिः सोमं पिब वृत्रहा शूर विद्वान् ॥ ३.०५२.०७

प्रति धाना भरत तूयमस्मै पुरोळाशं वीरतमाय नृणाम्।

दिवेदिवे सदृशीरिन्द्र तुभ्यं वर्धन्तु त्वा सोमपेयाय धृष्णो ॥ ३.०५२.०८

इन्द्रापर्वता बृहता रथेन वामीरिष आ वहतं सुवीराः।

वीतं हव्यान्यध्वरेषु देवा वर्धेथां गीर्भिरिळया मदन्ता ॥ ३.०५३.०१

तिष्ठा सु कं मघवन्मा परा गाः सोमस्य नु त्वा सुषुतस्य यक्षि।

पितुर्न पुत्रः सिचमा रभे त इन्द्र स्वादिष्ठया गिरा शचीवः ॥ ३.०५३.०२

शंसावाध्वर्यो प्रति मे गृणीहीन्द्राय वाहः कृणवाव जुष्टम्।

एदं बर्हिर्यजमानस्य सीदाथा च भूदुक्थमिन्द्राय शस्तम् ॥ ३.०५३.०३

जायेदस्तं मघवन्सेदु योनिस्तदित्वा युक्ता हरयो वहन्तु।

यदा कदा च सुनवाम सोममग्निष्ट्वा दूतो धन्वात्यच्छ ॥ ३.०५३.०४

परा याहि मघवन्ना च याहीन्द्र भ्रातरुभयत्रा ते अर्थम्।
 यत्रा रथस्य बृहतो निधानं विमोचनं वाजिनो रासभस्य ॥ ३.०५३.०५
 अपाः सोममस्तमिन्द्र प्र याहि कल्याणीर्जाया सुरणं गृहे ते।
 यत्रा रथस्य बृहतो निधानं विमोचनं वाजिनो दक्षिणावत् ॥ ३.०५३.०६
 इमे भोजा अङ्गिरसो विरूपा दिवस्पुत्रासो असुरस्य वीराः।
 विश्वामित्राय ददतो मघानि सहस्रसावे प्र तिरन्त आयुः ॥ ३.०५३.०७
 रूपंरूपं मघवा बोभवीति मायाः कृण्वानस्तन्वं परि स्वाम्।
 त्रिर्यद्विवः परि मुहूर्तमागात्स्वैर्मन्त्रैरनृतुपा ऋतावा ॥ ३.०५३.०८
 महँ ऋषिर्देवजा देवजूतोऽस्तभ्नात्सिन्धुमर्णवं नृचक्षाः।
 विश्वामित्रो यदवहत्सुदासमप्रियायत कुशिकेभिरिन्द्रः ॥ ३.०५३.०९
 हंसा इव कृणुथ श्लोकमद्रिभिर्मदन्तो गीर्भिरध्वरे सुते सचा।
 देवेभिर्विप्रा ऋषयो नृचक्षसो वि पिबध्वं कुशिकाः सोम्यं मधु ॥ ३.०५३.१०
 उप प्रेत कुशिकाश्चेतयध्वमश्वं राये प्र मुञ्चता सुदासः।
 राजा वृत्रं जङ्घनत्प्रागपागुदगथा यजाते वर आ पृथिव्याः ॥ ३.०५३.११
 य इमे रोदसी उभे अहमिन्द्रमतुष्टवम्।
 विश्वामित्रस्य रक्षति ब्रह्मेदं भारतं जनम् ॥ ३.०५३.१२
 विश्वामित्रा अरासत ब्रह्मेन्द्राय वज्रिणे।
 करदिन्नः सुराधसः ॥ ३.०५३.१३
 किं ते कृण्वन्ति कीकटेषु गावो नाशिरं दुहे न तपन्ति घर्मम्।
 आ नो भर प्रमगन्दस्य वेदो नैचाशाखं मघवन्नन्धया नः ॥ ३.०५३.१४
 ससर्परीरमतिं बाधमाना बृहन्मिमाय जमदग्निदत्ता।
 आ सूर्यस्य दुहिता ततान श्रवो देवेष्वमृतमजुर्यम् ॥ ३.०५३.१५
 ससर्परीरभरत्तूयमेभ्योऽधि श्रवः पाञ्चजन्यासु कृष्टिषु।
 सा पक्ष्या नव्यमायुर्दधाना यां मे पलस्तिजमदग्नयो ददुः ॥ ३.०५३.१६

स्थिरौ गावौ भवतां वीळुरक्षो मेषा वि वर्हि मा युगं वि शारि ।
 इन्द्रः पातल्ये ददतां शरीतोररिष्टनेमे अभि नः सचस्व ॥ ३.०५३.१७
 बलं धेहि तनूषु नो बलमिन्द्रानळुत्सु नः ।
 बलं तोकाय तनयाय जीवसे त्वं हि बलदा असि ॥ ३.०५३.१८
 अभि व्ययस्व खदिरस्य सारमोजो धेहि स्पन्दने शिंशपायाम् ।
 अक्ष वीळो वीळित वीळयस्व मा यामादस्मादव जीहिपो नः ॥ ३.०५३.१९
 अयमस्मान्वनस्पतिर्मा च हा मा च रीरिषत् ।
 स्वस्त्या गृहेभ्य आवसा आ विमोचनात् ॥ ३.०५३.२०
 इन्द्रोतिभिर्बहुलाभिर्नो अद्य याच्छ्रेष्ठाभिर्मघवञ्छूर जिन्व ।
 यो नो द्वेष्यधरः सस्पदीष्ट यमु द्विष्मस्तमु प्राणो जहातु ॥ ३.०५३.२१
 परशुं चिद्वि तपति शिम्बलं चिद्वि वृश्चति ।
 उखा चिदिन्द्र येषन्ती प्रयस्ता फेनमस्यति ॥ ३.०५३.२२
 न सायकस्य चिकिते जनासो लोधं नयन्ति पशु मन्यमानाः ।
 नावाजिनं वाजिना हासयन्ति न गर्दभं पुरो अश्वान्नयन्ति ॥ ३.०५३.२३
 इम इन्द्र भरतस्य पुत्रा अपपित्वं चिकितुर्न प्रपित्वम् ।
 हिन्वन्त्यश्वमरणं न नित्यं ज्यावाजं परि णयन्त्याजौ ॥ ३.०५३.२४

इमं महे विदथ्याय शूषं शश्वत्कृत्व ईड्याय प्र जभुः ।
 शृणोतु नो दम्येभिरनीकैः शृणोत्वग्निर्दिव्यैरजस्रः ॥ ३.०५४.०१
 महे महे दिवे अर्चा पृथिव्यै कामो म इच्छञ्चरति प्रजानन् ।
 ययोर्ह स्तोमे विदथेषु देवाः सपर्यवो मादयन्ते सचायोः ॥ ३.०५४.०२
 युवोरृतं रोदसी सत्यमस्तु महे षु णः सुविताय प्र भूतम् ।
 इदं दिवे नमो अग्ने पृथिव्यै सपर्यामि प्रयसा यामि रत्नम् ॥ ३.०५४.०३
 उतो हि वां पूर्व्या आविविद्र ऋतावरी रोदसी सत्यवाचः ।

नरश्चिद्वां समिथे शूरसातौ ववन्दिरे पृथिवि वेविदानाः ॥ ३.०५४.०४

को अद्धा वेद क इह प्र वोचद्देवाँ अच्छा पथ्या का समेति।

ददृश्र एषामवमा सदांसि परेषु या गुह्येषु व्रतेषु ॥ ३.०५४.०५

कविर्नृचक्षा अभि षीमचष्ट ऋतस्य योना विघृते मदन्ती।

नाना चक्राते सदनं यथा वेः समानेन क्रतुना संविदाने ॥ ३.०५४.०६

समान्या वियुते दूरेअन्ते ध्रुवे पदे तस्थतुर्जागरूके।

उत स्वसारा युवती भवन्ती आदु ब्रुवाते मिथुनानि नाम ॥ ३.०५४.०७

विश्वेदेते जनिमा सं विविक्तो महो देवान्बिभ्रती न व्यथेते।

एजद्ध्रुवं पत्यते विश्वमेकं चरत्यतत्रि विषुणं वि जातम् ॥ ३.०५४.०८

सना पुराणमध्येम्यारान्महः पितुर्जनितुर्जामि तन्नः।

देवासो यत्र पनितार एवैरुरौ पथि व्युते तस्थुरन्तः ॥ ३.०५४.०९

इमं स्तोमं रोदसी प्र ब्रवीम्यदूदराः शृणवन्नग्निजिह्वाः।

मित्रः सम्राजो वरुणो युवान आदित्यासः कवयः पप्रथानाः ॥ ३.०५४.१०

हिरण्यपाणिः सविता सुजिह्वस्त्रिरा दिवो विदथे पत्यमानः।

देवेषु च सवितः श्लोकमश्रेरादस्मभ्यमा सुव सर्वतातिम् ॥ ३.०५४.११

सुकृत्सुपाणिः स्ववाँ ऋतावा देवस्त्वष्टावसे तानि नो धात्।

पूषण्वन्त ऋभवो मादयध्वमूर्ध्वग्रावाणो अध्वरमतष्ट ॥ ३.०५४.१२

विद्युद्रथा मरुत ऋष्टिमन्तो दिवो मर्या ऋतजाता अयासः।

सरस्वती शृणवन्नग्निजिह्वासो धाता रयिं सहवीरं तुरासः ॥ ३.०५४.१३

विष्णुं स्तोमासः पुरुदस्ममर्का भगस्येव कारिणो यामनि गमन्।

उरुक्रमः ककुहो यस्य पूर्वीर्न मर्धन्ति युवतयो जनित्रीः ॥ ३.०५४.१४

इन्द्रो विश्वैर्वीर्यैः पत्यमान उभे आ पप्रौ रोदसी महित्वा।

पुरंदरो वृत्रहा धृष्णुषेणः संगृभ्या न आ भरा भूरि पश्वः ॥ ३.०५४.१५

नासत्या मे पितरा बन्धुपृच्छा सजात्यमश्विनोश्चारु नाम।

युवं हि स्थो रयिदौ नो रयीणां दात्रं रक्षेथे अकवैरदब्धा ॥ ३.०५४.१६
 महत्तद्वः कवयश्चारु नाम यद्ध देवा भवथ विश्व इन्द्रे ।
 सख ऋभुभिः पुरुहूत प्रियेभिरिमां धियं सातये तक्षता नः ॥ ३.०५४.१७
 अर्यमा णो अदितिर्यज्ञियासोऽदब्धानि वरुणस्य व्रतानि ।
 युयोत नो अनपत्यानि गन्तोः प्रजावान्नः पशुमाँ अस्तु गातुः ॥ ३.०५४.१८
 देवानां दूतः पुरुध प्रसूतोऽनागान्नो वोचतु सर्वताता ।
 शृणोतु नः पृथिवी द्यौरुतापः सूर्यो नक्षत्रैरुर्वन्तरिक्षम् ॥ ३.०५४.१९
 शृण्वन्तु नो वृषणः पर्वतासो ध्रुवक्षेमास इळ्या मदन्तः ।
 आदित्यैर्नो अदितिः शृणोतु यच्छन्तु नो मरुतः शर्म भद्रम् ॥ ३.०५४.२०
 सदा सुगः पितुमाँ अस्तु पन्था मध्वा देवा ओषधीः सं पिपृक्त ।
 भगो मे अग्ने सख्ये न मृध्या उद्रायो अश्यां सदनं पुरुक्षोः ॥ ३.०५४.२१
 स्वदस्व हव्या समिषो दिदीह्यस्मद्यक्सं मिमीहि श्रवांसि ।
 विश्वाँ अग्ने पृत्सु ताञ्जेषि शत्रूनहा विश्वा सुमना दीदिही नः ॥ ३.०५४.२२

उषसः पूर्वा अध यद्व्यूषुर्महद्वि जज्ञे अक्षरं पदे गोः ।
 व्रता देवानामुप नु प्रभूषन्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०१
 मो षू णो अत्र जुहुरन्त देवा मा पूर्वे अग्ने पितरः पदज्ञाः ।
 पुराण्योः सद्मनोः केतुरन्तर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०२
 वि मे पुरुत्रा पतयन्ति कामाः शम्यच्छा दीद्ये पूर्व्याणि ।
 समिद्धे अग्नावृतमिद्धदेम महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०३
 समानो राजा विभृतः पुरुत्रा शये शयासु प्रयुतो वनानु ।
 अन्या वत्सं भरति क्षेति माता महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०४
 आक्षित्पूर्वास्वपरा अनूरुत्सद्यो जातासु तरुणीष्वन्तः ।
 अन्तर्वतीः सुवते अप्रवीता महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०५

शयुः परस्तादध नु द्विमाताबन्धनश्चरति वत्स एकः।
 मित्रस्य ता वरुणस्य व्रतानि महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०६
 द्विमाता होता विदथेषु सम्राळन्वग्रं चरति क्षेति बुधः।
 प्र रण्यानि रण्यवाचो भरन्ते महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०७
 शूरस्येव युध्यतो अन्तमस्य प्रतीचीनं ददृशे विश्वमायत्।
 अन्तर्मतिश्चरति निष्पिधं गोर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०८
 नि वेवेति पलितो दूत आस्वन्तर्महँश्चरति रोचनेन।
 वपूषि बिभ्रदभि नो वि चष्टे महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.०९
 विष्णुर्गोपाः परमं पाति पाथः प्रिया धामान्यमृता दधानः।
 अग्निष्ठा विश्वा भुवनानि वेद महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१०
 नाना चक्राते यम्या वपूषि तयोरन्यद्रोचते कृष्णमन्यत्।
 श्यावी च यदरुषी च स्वसारौ महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.११
 माता च यत्र दुहिता च धेनू सबर्दुघे धापयेते समीची।
 ऋतस्य ते सदसीळे अन्तर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१२
 अन्यस्या वत्सं रिहती मिमाय कया भुवा नि दधे धेनुरूधः।
 ऋतस्य सा पयसापिन्वतेळा महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१३
 पद्या वस्ते पुरुरूपा वपूष्यूर्धा तस्थौ त्र्यविं रेरिहाणा।
 ऋतस्य सद्म वि चरामि विद्वान्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१४
 पदे इव निहिते दस्मे अन्तस्तयोरन्यद्गुह्यमाविरन्यत्।
 सध्रीचीना पथ्या सा विषूची महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१५
 आ धेनवो धुनयन्तामशिक्षीः सबर्दुघाः शशया अप्रदुग्धाः।
 नव्यानव्या युवतयो भवन्तीर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१६
 यदन्यासु वृषभो रोरवीति सो अन्यस्मिन्यूथे नि दधाति रेतः।
 स हि क्षपावान्स भगः स राजा महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१७

वीरस्य नु स्वश्व्यं जनासः प्र नु वोचाम विदुरस्य देवाः।
षोळा युक्ताः पञ्चपञ्चा वहन्ति महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१८
देवस्त्वष्टा सविता विश्वरूपः पुपोष प्रजाः पुरुधा जजान।
इमा च विश्वा भुवनान्यस्य महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.१९
मही समैरच्चम्वा समीची उभे ते अस्य वसुना न्यूष्टे।
शृण्वे वीरो विन्दमानो वसूनि महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.२०
इमां च नः पृथिवीं विश्वधाया उप क्षेति हितमित्रो न राजा।
पुरःसदः शर्मसदो न वीरा महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.२१
निष्पिध्वरीस्त ओषधीरुतापो रयिं त इन्द्र पृथिवी बिभर्ति।
सखायस्ते वामभाजः स्याम महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥ ३.०५५.२२

न ता मिनन्ति मायिनो न धीरा व्रता देवानां प्रथमा ध्रुवाणि।
न रोदसी अद्रुहा वेद्याभिर्न पर्वता निनमे तस्थिवांसः ॥ ३.०५६.०१
षड्भारं एको अचरन्बिभर्त्युतं वर्षिष्ठमुप गाव आगुः।
तिस्रो महीरुपरास्तस्थुरत्या गुहा द्वे निहिते दश्येका ॥ ३.०५६.०२
त्रिपाजस्यो वृषभो विश्वरूप उत त्र्युधा पुरुध प्रजावान्।
त्र्यनीकः पत्यते माहिनावान्स रेतोधा वृषभः शश्वतीनाम् ॥ ३.०५६.०३
अभीक आसां पदवीरबोध्यादित्यानामहे चारु नाम।
आपश्चिदस्मा अरमन्त देवीः पृथग्रजन्तीः परि षीमवृञ्जन् ॥ ३.०५६.०४
त्री षधस्था सिन्धवस्त्रिः कवीनामुत त्रिमाता विदथेषु सम्राट्।
ऋतावरीर्योषणास्तिस्रो अप्यास्त्रिरा दिवो विदथे पत्यमानाः ॥ ३.०५६.०५
त्रिरा दिवः सवितर्वार्याणि दिवेदिव आ सुव त्रिर्नो अहः।
त्रिधातु राय आ सुवा वसूनि भग त्रातर्धिषणे सातये धाः ॥ ३.०५६.०६
त्रिरा दिवः सविता सोषवीति राजाना मित्रावरुणा सुपाणी।

आपश्चिदस्य रोदसी चिदुर्वी रत्नं भिक्षन्त सवितुः सवाय ॥ ३.०५६.०७
त्रिरुत्तमा दूणशा रोचनानि त्रयो राजन्त्यसुरस्य वीराः ।

ऋतावान इषिरा दूळभासस्त्रिरा दिवो विदथे सन्तु देवाः ॥ ३.०५६.०८

प्र मे विविक्काँ अविदन्मनीषां धेनुं चरन्तीं प्रयुतामगोपाम् ।

सद्यश्चिद्या दुदुहे भूरि धासेरिन्द्रस्तदग्निः पनितारो अस्याः ॥ ३.०५७.०१

इन्द्रः सु पूषा वृषणा सुहस्ता दिवो न प्रीताः शशयं दुदुहे ।

विश्वे यदस्यां रणयन्त देवाः प्र वोऽत्र वसवः सुम्नमश्याम् ॥ ३.०५७.०२

या जामयो वृष्ण इच्छन्ति शक्तिं नमस्यन्तीर्जानते गर्भमस्मिन् ।

अच्छा पुत्रं धेनवो वावशाना महश्चरन्ति बिभ्रतं वपूंषि ॥ ३.०५७.०३

अच्छा विवक्मि रोदसी सुमेके ग्राव्णो युजानो अध्वरे मनीषा ।

इमा उ ते मनवे भूरिवारा ऊर्ध्वा भवन्ति दर्शता यजत्राः ॥ ३.०५७.०४

या ते जिह्वा मधुमती सुमेधा अग्ने देवेषूच्यत उरूची ।

तयेह विश्वाँ अवसे यजत्राना सादय पायया चा मधूनि ॥ ३.०५७.०५

या ते अग्ने पर्वतस्येव धारासश्चन्ती पीपयद्देव चित्रा ।

तामस्मभ्यं प्रमतिं जातवेदो वसो रास्व सुमतिं विश्वजन्याम् ॥ ३.०५७.०६

धेनुः प्रत्नस्य काम्यं दुहानान्तः पुत्रश्चरति दक्षिणायाः ।

आ द्योतनिं वहति शुभ्रयामोषसः स्तोमो अश्विनावजीगः ॥ ३.०५८.०१

सुयुग्वहन्ति प्रति वामृतेनोर्ध्वा भवन्ति पितरेव मेधाः ।

जरेथामस्मद्वि पणेर्मनीषां युवोरवश्चकृमा यातमर्वाक् ॥ ३.०५८.०२

सुयुग्भिरश्वैः सुवृता रथेन दस्त्राविमं शृणुतं श्लोकमद्रेः ।

किमङ्ग वां प्रत्यवर्तिं गमिष्ठाहुर्विप्रासो अश्विना पुराजाः ॥ ३.०५८.०३

आ मन्येथामा गतं कच्चिदेवैर्विश्वे जनासो अश्विना हवन्ते ।

इमा हि वां गोऋजीका मधूनि प्र मित्रासो न ददुरुस्रो अग्रे ॥ ३.०५८.०४
तिरः पुरू चिदश्विना रजांस्याङ्गूषो वां मघवाना जनेषु।
एह यातं पथिभिर्देवयानैर्दस्त्राविमे वां निधयो मधूनाम् ॥ ३.०५८.०५
पुराणमोकः सख्यं शिवं वां युवोर्नरा द्रविणं जहाव्याम्।
पुनः कृण्वानाः सख्या शिवानि मध्वा मदेम सह नू समानाः ॥ ३.०५८.०६
अश्विना वायुना युवं सुदक्षा नियुद्धिष्व सजोषसा युवाना।
नासत्या तिरोअहन्यं जुषाणा सोमं पिबतमस्रिधा सुदानू ॥ ३.०५८.०७
अश्विना परि वामिषः पुरूचीरीयुर्गीर्भिर्यतमाना अमृधाः।
रथो ह वामृतजा अद्रिजूतः परि द्यावापृथिवी याति सद्यः ॥ ३.०५८.०८
अश्विना मधुषुत्तमो युवाकुः सोमस्तं पातमा गतं दुरोणे।
रथो ह वां भूरि वर्षः करिक्रत्सुतावतो निष्कृतमागमिष्ठः ॥ ३.०५८.०९

मित्रो जनान्यातयति ब्रुवाणो मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्याम्।
मित्रः कृष्टीरनिमिषाभि चष्टे मित्राय हव्यं घृतवज्जुहोत ॥ ३.०५९.०१
प्र स मित्र मर्तो अस्तु प्रयस्वान्यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन।
न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनमंहो अश्रोत्यन्तितो न दूरात् ॥ ३.०५९.०२
अनमीवास इळ्या मदन्तो मितज्ञवो वरिमन्ना पृथिव्याः।
आदित्यस्य व्रतमुपक्षियन्तो वयं मित्रस्य सुमतौ स्याम ॥ ३.०५९.०३
अयं मित्रो नमस्यः सुशेवो राजा सुक्षत्रो अजनिष्ट वेधाः।
तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम ॥ ३.०५९.०४
महाँ आदित्यो नमसोपसद्यो यातयज्जनो गृणते सुशेवः।
तस्मा एतत्पन्यतमाय जुष्टमग्नौ मित्राय हविरा जुहोत ॥ ३.०५९.०५
मित्रस्य चर्षणीधृतोऽवो देवस्य सानसि।
दयुमं चित्रश्रवस्तमम् ॥ ३.०५९.०६

अभि यो महिना दिवं मित्रो बभूव सप्रथाः।

अभि श्रवोभिः पृथिवीम् ॥ ३.०५९.०७

मित्राय पञ्च येमिरे जना अभिष्टिशवसे।

स देवान्विश्वान्बिभर्ति ॥ ३.०५९.०८

मित्रो देवेष्वायुषु जनाय वृक्तबर्हिषे।

इष इष्टव्रता अकः ॥ ३.०५९.०९

इहेह वो मनसा बन्धुता नर उशिजो जग्मुरभि तानि वेदसा।

याभिर्मायाभिः प्रतिजूतिवर्षसः सौधन्वना यज्ञियं भागमानश ॥ ३.०६०.०१

याभिः शचीभिश्चमसाँ अपिंशत यया धिया गामरिणीत चर्मणः।

येन हरी मनसा निरतक्षत तेन देवत्वमृभवः समानश ॥ ३.०६०.०२

इन्द्रस्य सख्यमृभवः समानशुर्मनोर्नपातो अपसो दधन्विरे।

सौधन्वनासो अमृतत्वमेरिरे विष्टी शमीभिः सुकृतः सुकृत्यया ॥ ३.०६०.०३

इन्द्रेण याथ सरथं सुते सचाँ अथो वशानां भवथा सह श्रिया।

न वः प्रतिमै सुकृतानि वाघतः सौधन्वना ऋभवो वीर्याणि च ॥ ३.०६०.०४

इन्द्र ऋभुभिर्वाजवद्भिः समुक्षितं सुतं सोममा वृषस्वा गभस्त्योः।

धियेषितो मघवन्दाशुषो गृहे सौधन्वनेभिः सह मत्स्वा नृभिः ॥ ३.०६०.०५

इन्द्र ऋभुमान्वाजवान्मत्स्वेह नोऽस्मिन्सवने शच्या पुरुष्टुत।

इमानि तुभ्यं स्वसराणि येमिरे व्रता देवानां मनुषश्च धर्मीभिः ॥ ३.०६०.०६

इन्द्र ऋभुभिर्वाजिभिर्वाजयन्निह स्तोमं जरितुरुप याहि यज्ञियम्।

शतं केतेभिरिषिरेभिरायवे सहस्रणीथो अध्वरस्य होमनि ॥ ३.०६०.०७

उषो वाजेन वाजिनि प्रचेताः स्तोमं जुषस्व गृणतो मघोनि।

पुराणी देवि युवतिः पुरंधिरनु व्रतं चरसि विश्ववारे ॥ ३.०६१.०१

उषो देव्यमर्त्या वि भाहि चन्द्ररथा सूनृता ईरयन्ती।
आ त्वा वहन्तु सुयमासो अश्वा हिरण्यवर्णा पृथुपाजसो ये ॥ ३.०६१.०२
उषः प्रतीची भुवनानि विश्वोर्ध्वा तिष्ठस्यमृतस्य केतुः।
समानमर्थं चरणीयमाना चक्रमिव नव्यस्या ववृत्स्व ॥ ३.०६१.०३
अव स्यूमेव चिन्वती मघोन्युषा याति स्वसरस्य पत्नी।
स्वर्जनन्ती सुभगा सुदंसा आन्ताद्विवः पप्रथ आ पृथिव्याः ॥ ३.०६१.०४
अच्छा वो देवीमुषसं विभातीं प्र वो भरध्वं नमसा सुवृक्तिम्।
ऊर्ध्वं मधुधा दिवि पाजो अश्रेत्र रोचना रुरुचे रण्वसंष्टक् ॥ ३.०६१.०५
ऋतावरी दिवो अर्कैरबोध्या रेवती रोदसी चित्रमस्थात्।
आयतीमग्न उषसं विभातीं वाममेषि द्रविणं भिक्षमाणः ॥ ३.०६१.०६
ऋतस्य बुध्न उषसामिषण्यन्वृषा मही रोदसी आ विवेश।
मही मित्रस्य वरुणस्य माया चन्द्रेव भानुं वि दधे पुरुत्रा ॥ ३.०६१.०७

इमा उ वां भृमयो मन्यमाना युवावते न तुज्या अभूवन्।
क्व त्यदिन्द्रावरुणा यशो वां येन स्मा सिनं भरथः सखिभ्यः ॥ ३.०६२.०१
अयमु वां पुरुतमो रयीयञ्छ्वत्तममवसे जोहवीति।
सजोषाविन्द्रावरुणा मरुद्भिर्दिवा पृथिव्या शृणुतं हवं मे ॥ ३.०६२.०२
अस्मे तदिन्द्रावरुणा वसु ष्यादस्मे रयिर्मरुतः सर्ववीरः।
अस्मान्वरूत्रीः शरणैरवन्त्वस्मान्होत्रा भारती दक्षिणाभिः ॥ ३.०६२.०३
बृहस्पते जुषस्व नो हव्यानि विश्वदेव्य।
रास्व रत्नानि दाशुषे ॥ ३.०६२.०४
शुचिमर्कैर्बृहस्पतिमध्वरेषु नमस्यत।
अनाम्योज आ चके ॥ ३.०६२.०५
वृषभं चर्षणीनां विश्वरूपमदाभ्यम्।

बृहस्पतिं वरेण्यम् ॥ ३.०६२.०६
इयं ते पूषन्नाघृणे सुष्टुतिर्देव नव्यसी।
अस्माभिस्तुभ्यं शस्यते ॥ ३.०६२.०७
तां जुषस्व गिरं मम वाजयन्तीमवा धियम्।
वधूयुरिव योषणाम् ॥ ३.०६२.०८
यो विश्वाभि विपश्यति भुवना सं च पश्यति।
स नः पूषाविता भुवत् ॥ ३.०६२.०९
तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि।
धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ३.०६२.१०
देवस्य सवितुर्वयं वाजयन्तः पुरंध्या।
भगस्य रातिमीमहे ॥ ३.०६२.११
देवं नरः सवितारं विप्रा यज्ञैः सुवृक्तिभिः।
नमस्यन्ति धियेषिताः ॥ ३.०६२.१२
सोमो जिगाति गातुविद्देवानामेति निष्कृतम्।
ऋतस्य योनिमासदम् ॥ ३.०६२.१३
सोमो अस्मभ्यं द्विपदे चतुष्पदे च पशवे।
अनमीवा इषस्करत् ॥ ३.०६२.१४
अस्माकमायुर्वर्धयन्नभिमातीः सहमानः।
सोमः सधस्थमासदत् ॥ ३.०६२.१५
आ नो मित्रावरुणा घृतैर्गव्यूतिमुक्षतम्।
मध्वा रजांसि सुक्रतू ॥ ३.०६२.१६
उरुशंसा नमोवृधा मह्ना दक्षस्य राजथः।
द्राघिष्ठाभिः शुचिव्रता ॥ ३.०६२.१७
गृणाना जमदग्निना योनावृतस्य सीदतम्।

पातं सोममृतावृधा ॥ ३.०६२.१८